

Балки бозор баҳоси анча юқоририоқдир. Ҳар ҳолда Баҳром кабелларни қириқиб оларкан, унинг нархини ўзича баҳоларди. Ўгри учун мол қаҳатми, бозор кўттарганига сотади. Ахир, бу матоҳини бирордан сотиб олаётгани йўқ-ку.

Айни турт ёшида шафқатсиз ҳаётнинг золимлигидан, иймоннинг нафслан устулигидан, ҳамон ёвузлик ва жирканчилар эзгулик билан ёнма-ён яшаётганидан, қўйингки, қўшни аёлнинг қаби-ҳона режасидан бехабар бу дунёни тарк эти...

Huquq

1997-yil 27-avgustdan chiqsa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2012-yil 12-yanvar, №2 (783)

Ўзбекистон Республикасининг
қонуни

Ўзбекистон Республикасининг Жиноят- процессуал кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

Қонунчилик палатаси томонидан 2011 йил 1 ноябрда
қабул қилинган
Сенат томонидан 2011 йил 5 декабрда
мазкулланган

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2013-XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахбортонаси, 1995 йил, № 2, 5-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахбортонаси, 1995 йил, № 12, 269-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 5-6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5-6, 153-модда, № 7-8, 217-модда; 2001 йил, № 1-2, 11, 23-моддалар, № 9-10, 165, 182-моддалар; 2002 йил, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахбортонаси, 2005 йил, № 12, 418-модда; 2006 йил, № 6, 261-модда; 2007 йил, № 4, 166-модда, № 6, 248, 249-моддалар, № 9, 422-модда, № 12, 594, 595, 607-моддалар; 2008 йил, № 4, 177, 187-моддалар, № 9, 482, 484, 487-моддалар, № 12, 636, 641-моддалар; 2009 йил, № 1, 1-модда, № 4, 136-модда, № 9, 335-модда, № 12, 469, 470-моддалар; 2010 йил, № 6, 231-модда, № 9, 334, 336, 337, 342-моддалар, № 12, 477-модда; 2011 йил, № 4, 103, 104-моддалар, № 9, 252-модда) қўйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) 325-модданинг матни қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

"Жиноят кодекси 105-моддасининг биринчи қисмida, 109-моддасида, 110-моддасининг биринчи қисмida, 111-моддасида, 118-моддасининг биринчи қисмida, 119-моддасининг биринчи қисмida, 121-моддасининг биринчи қисмida, 136-моддасида, 139-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида, 140-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида, 149-моддасида назарда тутилган жиноятлар тўғрисидаги жиноят ишлари айборни жавобгарлика тортishi сўраб жаблавучи берган шикоят аризаси асосидагина қўзғатилиди. Жаблавучи ночор ахволда бўлганилиги, айбланувчига қарам бўлганилиги туфайли ёки бошقا сабабларга кўра ўз хукукини ва қонуний мағафаларни ўзи химоя қила олмайдиган алоҳида ҳолларда прокурор жаблавучининг шикоятисиз ҳам жиноят ишини қўзғатиши шарт";

2) 333-модданинг биринчи қисми қўйидаги мазмундаги **жумла** билан тўдирилсин:

"Суриштирувчи, терговчи ёки суд жиноят ишини қўзғатиши ради қилиш тўғрисидаги қарорнинг ёхуд ахримнинг кўчимра нусхасини прокурорга юборади";

3) 339-модданинг иккинчи қисми "миллий хавфсизлик хизмати" деган сўзлардан кейин "давлат божхона хизмати" деган сўзлар билан тўдирилсин.

2-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Ўзбекистон Республикасининг
Президенти

И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2012 йил 5 январ
№ ЎРК-317

Mustaqillik huquq demakdir

Huquq

2012-yil 12-yanvar, №2 (783)

Қуролли Кўчларимиз давлатимиз тинчлиги ва таракқиёти кафолатидир

Барчамига маълум, шу кунларда мамлакатимизда
халқимиз учун ууг ва мұқадас байрамлардан бири
бўлган "Ватан ҳимоячилари куни" ҳамда Қуролли Кўчларимизнинг 20 йиллигини нишонлаш бўйича кенг
қамровли тайёргарлик ишлари амалга оширилоқда.

Ш.УЗАКОВ,

Ўзбекистон Республикаси Баш
прокурорининг ўринбосари —
Республика Ҳарбий прокурори,
генерал-майор

Мустақиллигимиз эълон
қилинган кун — 1991 йилнинг
31 августида халқимизнинг аср-
ий орзу-умидлар рўёбга
чики ва шу куни "Ўзбекистон
Республикасининг давлат мус-
тақиллиги асосасида тўғрисида"
ги Конституцияий Қонун
қабул қилинди. Ушбу Қонун
мустақил давлатимизнинг ўз
Қуролли Кўчларини шакллантириш
ва унга раҳбарлик
қилиш масалаларida ҳарбий
сиёсатни амалга ошириш учун
хукукий асос бўйлих хизмат
қилди. Бу борадаги эзгу сайдар
харқатларга жавоб берадиган Қуролли
Кўчларни барпо этиши, мамлакатимиз
шакллантириш ишларни
хукукий асосида алоҳидан
бўлган миллий армияни
шакллантириш йўлида кенг
кўлумлини маҳиянташ үлкан
ишлар амалга ошириди. Ав-
вало, ҳарбий соҳа ислоҳотла-
ри билан боғлиқ стратегик
мақсадларга эришишининг
хукукий пойдевори бунёд
этildi. Мамлакатимиз Консти-
туциясининг 52-моддасида
Ўзбекистон Республикасини
химоя қилиши ўзбекистон Респу-
бликаси ҳар бир фуқаросини
бучи эканлиги алоҳидан
бўлгилаб қўйildi.

Асосий Қонунимизда Ўзбекистон
Қуролли Кўчларининг
хукукий мақоми ҳам аниқ, бўлгилаб
берилган бўлиб, Қуролли
Кўчлар Ўзбекистон суверенитети
ва ҳуудий яхлитлиги,
республикасимиз аҳолисининг
осуда хаётни ва хавфсизлиги
таъминлаш мақсадида таш-
кил этилиши қайд этилди.
1992 йил 14 январ куни
мустақил давлатимиз тарихида
яна бир муҳим қадам қўйилиб,
шу кундан мамлакатимиз ҳууди-
дига барча ҳарбий қисмлар
ва бўлинмаларни Ўзбекистон
юрисдикциясига, яни тасар-

руғига ўтказиш
тўғрисида қарор
қабул қилинди. Шу
тарика "Ватан ҳимоячилари куни"
озод ва эркин халқимизнинг янги,
мұқадас бир байрами сифатида
нишонланпайди, йил-дилга одамла-
римизнинг кўнглидан, ички дунё-
сидан чукур жой олиб бормоқда.
Шу даврдан бошлаб миллий армия-
мизни шакллантириш борасида
боғсичма-боғсич кадам кўйила бош-
ланди.

Муҳтарам Президентимиз, Қуролли Кўчлар Олий Баш Қўмандони Ислом Каримовининг бевосита
раҳбарлигига юртимизда дав-
талаби ва жаҳон андозалари-
га жавоб берадиган Қуролли
Кўчларни барпо этиши, мамлакатимиз
шакллантириш ишларни
хукукий асосида алоҳидан
бўлган миллий армияни
шакллантириш йўлида кенг
кўлумлини маҳиянташ үлкан
ишлар амалга ошириди. Ав-
вало, ҳарбий соҳа ислоҳотла-
ри билан боғлиқ стратегик
мақсадларга эришишининг
хукукий пойдевори бунёд
этildi. Мамлакатимиз Консти-
туциясининг 52-моддасида
Ўзбекистон Республикасини
химоя қилиши ўзбекистон Респу-
бликаси ҳар бир фуқаросини
бучи эканлиги алоҳидан
бўлгилаб қўйildi.

Асосий Қонунимизда Ўзбекистон
Қуролли Кўчларининг
хукукий мақоми ҳам аниқ, бўлгилаб
берилган бўлиб, Қуролли
Кўчлар Ўзбекистон суверенитети
ва ҳуудий яхлитлиги,
республикасимиз аҳолисининг
осуда хаётни ва хавфсизлиги
таъминлаш мақсадида таш-
кил этилиши қайд этилди.

Президентимизнинг Ўзбекистон
Қуролли Кўчларининг ҳамон ёвузлик
ва жирканчилар эзгулик билан
ёнма-ён яшаётганидан, қўйингки, қўшни аёлнинг қаби-
ҳона режасидан бехабар бу дунёни тарк эти...

/Давоми 2-бетда/

Қуролли Құчларымыз давлатымыз ТИҢЧЛИГИ ва тараққиёти қафолатидир

/Давоми. Бошланиши 1-бетда/

Куролли Кучларимиз учун мұхим бўлган яна бир ҳужжат хакида тұxtаладиган бўлсак, бу Президентимизнинг 2006 йилнинг 14 январидаги қарори билан тасдиқланган "Ўзбекистон Республикаси фуқаролари томонидан ҳарбий хизматни ўташтартиби тўғрисида"ги Низомидир. Ушбу мумих ҳужжатнинг айдан Ватан ҳимоячилари кунинда имзоланишида ҳам ўзига хос рамзий маъно бор. Чунки, бу мардлик қасбини таңлаган, ҳарбий хизматни Ватан ва ҳалқ олдидаги мүкаддас бурчى деб санайдиган юрт ҳимоячилари доимо давлатимиз эътиборида еланлигидан далолат беради. Низом бўйича Ўзбекистон Республикаси фуқароларини муддатли ва шартнома асосида ҳарбий хизматга чакириш, қабул қилиш, заҳирага бўышатиш уларнинг Қуролли Кучларда ҳарбий хизматни ўташ билан боғлиқ бўлган муносабатларини тартибида солишига асос бўлиб ҳизмат килиади.

Шунингдек, Низомнинг олтинчи бўйда ҳарбий хизматчиларнинг ҳуқук ва мажбуриятлари белгиланган, унда ҳарбий хизматчиларнинг қонуничиликда белгиланган тартибда нафака, тиббий таъминот ва бошقا кўплаб ижтимоий кафолат ҳамда имтиёзлардан фойдала-ниши кўрсатиб ўтилган.

Давлатимиз худийд яхлилтигиги-ни, халкимизнинг тинч осо-ишига ўзгатни саклаш, хизмат бурчини бажариш чоғида қархамлонганидаги ҳалол бўлган она-юрг химоячилари доимо ёдга олина-ди, уларнинг оила азольарига доимий равишда моддий ва маънавий ёрдам кўрсатилида. Бу эса Конституциямизда таъкидлангандек, мамлакатимизда инсонпарварлик, инсонийликнинг олий қадрият дарражасига кўтарилигандан, халкимизнинг ўз фидойи фарзандларини кеч кочон унутмаслигигдан дало-латтидир. Қолаверса, она Ватан химояси йўлида мард ва жасурлик кўрсатган харбийларимизнинг оила азолари ҳам доимо давлатимизнинг маънавий кўллаб-кувватлаши ва химояси остига олининг.

Харбий таълим соҳасида ҳам олиб борилган изчил ислоҳотлар ҳозирги кунда ўз самарасини бериб, ҳарбий билдириларидаги факультет ва кафедралар соннларининг ошганлиги, мустакип Курроли Кучларимиз Академияси ташкил этилганлиги, истиқлолийтимизнинг меваси бўлган сержантлар тайёрлаш мактабларини битираётган профессионал ва ҳар томонлама етук сержантларимиз ҳозирги кунда ҳақиқий армиямизнинг суняни ва таянчига алланганидан ҳар қанча фахрлансанк арзиди. Эндилиқда сержант дегандаги оддий аскарларнинг устози, офицерларнинг энг яқин қўмакчиси, ҳарбий хизматни ўзига сабб деб, ўз ҳаётининг тақдир деб биладиган жасур ўғлонларимизни тушу-

намиз.

Хозирги кунда түлкі ишонч билан айтишимиз мүмкін, харбін хизмат-чиларымыз табамасдан ўз бурчларини вижданон бажаадыла. Албатта, бұнга жавобан давлатимиз уларнинг ижтимо-йири химояснын тасминлаб, харбін хизматчиларнинг табий кийинчиликпәр

мавжуд бўлган худудларда олиб бора ётган хизматлари қонунчилигимизга биноан бир қатор имтиёзлар билан камфолатланган.

Президентимиз таъкидлаганидек “Армияни том маънода армия киладиган, ҳар қандай мурракаб вазият ва сиёсий номлардан ёргу юз билан чиқишига асос бўладиган, унинг жанговар кудрати ва ҳарбий маҳоратини юксалтира-диган куч — бу армия сафларида хизмат килаётган инсонлардир”. Шу маънода қарайдиган бўлслак, ҳарбий соҳадаги ислоҳотлар, аввало, замонимизда туғилиб ўтсан, вояға етган ватанпаришар инсонларга эътибор, гамхўлиликкаратиди. Бунинг исботини кейининг йилларда ҳукуматимиз томонидан қабуқилинаётган мухим Фармон ва қарорларда ҳам кўриш мумкин.

Эътибор қаратаидаган бўлсак, улар нинг аксарияти армия сафларида хизмат килаётган, юрт химоясини ўзига бурч ва касб деб билган ҳарбийлари мизни янада кенгроқ ижтимоий химоялаш, уларга турли имтиёзлар, куляйликлар яратишга қараштимокда. Ҳарбий хизматнинг обрў-эътиборини кўллаб кувватлаш, ижтимоий-сийёси тайёрларлик самараордлорига ва кўшилнларнинг жанговар шайлигини юксалтириш, ҳарбий хизмат нуғузини янада ошириш муддатли ҳарбий хизматни ўтайдига ҳарбий хизматчиларнинг ижтимоий муҳофазасини таъминлаш, шунингдек ҳар томонлами етук, Ватанда садоқатни ёшларни тарбиялаш, Куролли Кучлар, маҳсус хизматлар ва ҳукукни муҳофаза килиш органларини армия мактабини ўтаган мард ва ватанларва кадрлар билан тўлдириш, бунинг учун пухта тайёрларлик кўрган резерв даравотида ошириш мумкин. Ўртбушимиз томонидан ўтган йилларда биркатор Фармон ва қарорлар қабул килинган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 3 октябрь кунги "Муддатли ҳарбий хизматчиларга уларнинг оила азволарига кўшимча имтиёзлар бериш тўрғисида"ги Каорори асосида 1994 йилнинг октябрь ойидаги бошлаб муддатли ҳарбий хизматчилар нинг ҳамда Мудофаа вазирлиги, Ичкак ишлар вазирлиги ва Миллий ҳавфисийлик хизмати ҳарбий ва маҳсус ўқумалорга курсантларнинг ҳар ойли пул таъминни ўртага уч баравар ошириди. Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 22 майдаги "Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучларининг оддий аскарлар ва сержантлар таркибида муддатли ҳарбий хизматни ўтётган ҳарбий хизматчиларга кўшимча имтиёзлар бериш тўрғисида"ги Каорорига кўра муддатли ҳарбий хизматчиларнинг ойлик лавозим маашлари иккى бараварга, ҳарбий хизматдан бўшталгандан бериладиган нафака миқдори эса энг кам ойлик иш ҳақининг 8 баравари миқдорида оширилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 30 июня кунгату «Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучларининг ҳарбий хизматчиларининг ижтимоий муҳофаза кишишини таъминлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарорига кўра, Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучларининг контракт бўйича хизмат қилаётган

ган, амалдаги сарф-харажатлар доисида турар жой билан таъминланмаган одий аскар, сержант ва офицерлар таркибидаги ҳарбий хизматчиларга турар жойни ижарага олганлар учун Тошкент шаҳрида — энг кам иш ҳақининг тўрт бараваригача миқдорда, Нукус шаҳри ва вилоят марказларидаги эса энг кам иш ҳақининг уч бараваригача миқдорда, Ўзбекистон Республикасининг бошқа шаҳарлари, туман марказлари ва ахоли пунктларида энг кам иш ҳақининг икки бараваригача миқдорда ҳар ойлик пул компенсацияси тўловлари белгиланган. Оила азолалири уч киши ва ундан ортиқ булган тадирда ҳарбий хизматчиларнинг ушибу пул компенсацияси миқдорлари 50 фоизга оширилиши кўзда тутилган.

фойзига оширилиши кузда туттилган.
Юртбашмизининг 2005 йил 19 август
кунидаги "Ўзбекистон Республикаси
Куролли Кучлари ҳарбий хизматчила-
рини ижтимоий муҳофаза қилиш тизи-
мини янада такомиллаштириш тўғри-
сида"ги Қарорига кўра, муддатли ҳар-
бий хизматчиларни ҳарбий хизматдан
захирга бўшатилиш чигди берилади-
ган нафақа микдори 2 баравар оши-
рилиб, ҳозирги кунда энг кам ойлик иш-
ҳақининг 16 баравари микдорида мөд-
дий рабтаблантирилиши белгиланган.

Булардан ташки, Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари офицерлари ва контракт бўйича хизмат килаётган ҳарбий хизматчиликнинг пул тавминотига белгиланган хизмат муддатини ўтаганиллари учун ойлиға фоизли устама ҳак микдорлари белгиланган.

даглардигиз расхарларини 2005 иш-
31 октябрдаги "Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари сафида муддат-
ли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий
хизматчиларга бериладиган имтиёзлар
тизимини янада такомиллаштириш
чора-таддубирлар тўғрисида"ги Каро-
рига биносан муддатли ҳарбий хизмат-
ни ўтаётган йигитларимизга берилади-
ган имтиёзлар тизими янада такомил-
лаштирилди. Жанговар ва ижтимоий-
сиёсий тайёргарликда юкори натижаларга
эришиб, ҳарбий қисм тавсияномасига эга бўлган ёшларимиз республиканинг барча олий ўқуу юртларига ўқишига киришда тестда тўпланиши мумкин бўлган энг кўп баллнинг 25 фо-
изи микдорда кўшимча балл шакли-
даги имтиёзга эга бўлишиди.

Харбий қысм күмбөндөнлигі тавсия-
номасыга білған, бирок тапалдана-
вомыда (тест синовида) кераклы
балл түплай олмаган мұддаттың харбий хиз-
маттың үтеган абынтуриентал үкішшінде
педагогика, қышлоқ хужалығы, табиий-
лимий тақтаханың ішінде олай-
тыйым мұассасаларига түлов-контракт
асосыда қабыл қылышниң күрсатылған.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракатининг муддатли ҳарбий хизматматни ўтаган ва тўлов-контракт шакли бўйича ўқишига кабул килинган талабаларга, улар ўқиши даврида "Камолот" ЕХИнхн талаба ташкилотлари фаолиятида фаол иштирок этган тақдирда контракт суммасининг 35 фози тўлов тарикиасида моддий ёрдам кўрсатилиши белgilанган.

Шунингдек, Куролли Кучлар сафида хизмат килаётган ҳарбий хизматчила-ва уларнинг оила аъзоларини ихтимойт муҳофаза килиш тизимини янада токомиллаштириш, уларни замонавий шарт-шароитларга эга бўлган ту-рар жойлар билан таъминлаш, ҳарбий хизмат нуғузини янада ошириш мак-садиди, 2007 йил 14 сентябрь куни Президентимизнинг "Ўзбекистон Рес-публикаси Куролли Кучлари ҳарбий хизматчилирини ўй-жой билан таъминлаш" тартиби тургисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида"ги Карори ёлан килинди. Ҳозирги кунда ушбу карорига қараштирилб, кўплаб ҳарбий хиз-матчиларимиз барча шарт-шароитлар-га эга бўлган ўй-жойлар билан таъминланмокда.

Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучларида муддатли ҳарбий хизматни ўташ шарт-шароитларини ислоҳ килиш, кўшинларнинг жанговар ва ижтимоий-сийёсий сафарларлик жижатдан тайёрсағарлигини яхшилаш мақсадида Ўртбошимизнинг 2008 йил 20 ноябрь куни "Фуқароларнинг ўзбекистон Республикаси Куролли Кучларида муддатли ҳарбий хизматни ўташ шарт-шароитларини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" гид Фармони кабул килинди. Мазкур Фармонга асосан фуқароларни муддатли ҳарбий хизматга йилига икки марта

харий хизматга ийлия иккى марта чакиришдан иборат совет тузумидан қолган ва муддатли ҳарбий хизматчи-ларга ҳарбий мутахассислик сирлари-ни үрганишга қийинчилек тугдиради-ган одатта барҳам берилиб, юртимиз-да 2009 йилдан бошлап фуқароларни Куролли Кучлар таркибига муддатли ҳарбий хизматга ийлига бир марта — февраль-март ойларида чакириш ва белгиланганд муддатли ҳарбий хизмат-ни ўтаб бўлган фуқароларни Ўзбекис-тон Республикаси Куролли Кучлари захирасига март-апрель ойларида байшинни тартиби жорий қилинади.

буштаты тарбия жори килинди.
Мамлакатимиз Королли Күчаларының жанговар тайёргарлыгыни таъминлаштыру үстүвөр вазифалари орасыда күшинларды тайёрлашда миллий фоя, миллий мустакиллик мафкурасыга таянган ҳолда тарбиявый ишларни ташкил этишиншүн бутун тизимини кайта тушишга киришталғанлыгы ҳам алохидада эътиборга лойик. Испохотларның энгемукым амалият натижасын армиядагы алхолик-руйж, мазынлык мұхиттін бутунлай янгиланғаннанда, жәмияттимиздә

армияга ва ҳарбий хизматга нисбатан ёндашув ва қарашлар тамомила ўзгарганида, ёшларимизнинг ҳарбий хизматга бўлган кизиқлишлари ҳам кўриш мумкин. Ҳарбий хизматдан мустаҳкам ҳәётй қарашларга эга бўлиб қайтган ўғлонлар мамлакатимизда амалия оширилаётган кенг кўллами ислохотларда фоал иштирок этишга ҳар томонлама тайёр эканлигини намоён этмоқдапар. Ўқиш ва ишга киришда катор имтиёзга эга собиқ аскарлар ҳар жиҳатдан тенгдошларига ўрнак булаётir. Юртимизда яшаётган ҳар бир йигитнинг мукаддас бурч бўлиши Куролли Кучлар сафиди хизмат килишининг нуфузи бенхоса юксалди.

Давлатимиз раҳбарияти томонидан кўйиллаётган вазифалардан келиб чиқиб, Республика Ҳарбий прокуратуриси органлари томонидан ҳам ҳарбий хизматчиларнинг ижтимоий ҳимоясини таъминлаш борасида бир катор тадбирлар ўтказиб келинмоқда. Жумладан, Президентимиз томонидан "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" деб ном берилган 2011 йилда ҳарбий прокурорлар томонидан маҳаллий ҳокимият органлари билан ҳамкорликда 23 маротаба меҳнат ярмаркалари ташкил этилди ва уларнинг натижалари бўйича жами 1153 нафар ишга жойлашиш истиғада бўлган ҳарбийларимизнинг оиласида иш билан таъминланди. Бу катор тадбирлар "Мустаҳкам оила йили" деб ёълон қилинган 2012 йилда ҳам изчилик билан давом этирилди.

Жамиятда ҳукуқий маданиятни юксалиши ҳамда фуқароларни конун устуворлигига ишонч руҳида тарбиялашда, мамлакатимизда қабул килинаётган қонунлар, Президентимиз Фармон ва қарорларини кенг омма ўртасида тарғиб қилишида иштирок этиш прокуратура органларининг муҳим вазифаларидан бири сифатида белгиланган. Жумладан, ҳарбий прокуратура органларининг ходимлари томонидан ҳарбий қисм ва муассасаларда ҳар ойда ўтказибаётган ҳукуқий билимлар кунида ҳарбий хизматчиilar ва уларнинг оила-аъзоларига янги қабул килинган қонунлар, Президентимиз Фармонлари, Ҳукуматимиз қарорлари ҳамда ҳарбий хизматчиilar ва уларнинг оила аъзоларининг ҳукуқларини тушунтириш борасида батафсиз маълумотлар берилмоқда. Бундан ташкил, барча ҳарбий қисм ва муассасаларга ҳамда ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирилигига қараша "Ватанпавар" газетасида Республика Ҳарбий прокуратура органларининг "Ишонч телефонлари" тўғрисидаги маълумотлар берилиб, ишонч телефонлари орқали муружаат қилган ҳарбий хизматчиларга ўзларини қизиқтираётган ҳукуқий мавзудаги саволларiga қонуний йўл-йўриклар кўрсатилиб, аксарият мурожаатлар ўша вактнинг ўзида кўриб чиқилиб, тушунтириши шилари амала оширилмоқда.

Юртимизда Ватан ҳимоячилари кунини нишонлаш, байрам қилиш кутлуг анъанага айланган. Президентимизнинг 2011 йил 28 октябрдаги "Ватан ҳимоячилари куни ва Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучларининг 20 йиллик байramiga тайёргарлик кўриши ва уни ўтказиш тўғрисида" ги Фармойши асосида 14 январь куни нишонланадиган байрагма жуда катта тайёргарлик кўрилмоқда.

Ушбу фармойиш ижросини таъминлаш мақсадида Республика Ҳарбий прокуратуриси ходимлари томонидан Мудофаа вазирилиги, жойлардаги маҳаллий ҳокимият органлари, хотин-қизлар қўмитаси, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати ва бошқа ҳукуқни муҳофоза килиш органлари билан ҳамкорликда ҳарбий хизматчиларимиз ва уларнинг оила аъзоларига мустақиллик йилларидаги Куролли Кучларимизда амалия оширилаётган ислохотлар, яратилаётган шарт-шароитлар, имтиёзлар тўғрисида ҳарбий қисм ва муассасаларда ҳамда ҳарбий шахарчаларда ўтказилаётган амалий семинар, давра сухбатлари ва бошқа турдаги тарбибот тадбирларида кенг тушунтириши шилари олиб борилмоқда.

Фурсатдан фойдаланиб, кутлуг байрам — "Ватан ҳимоячилари куни" ва Куролли Кучларимизнинг 20 йиллиги арафасида барча юртдошларимизни, шу жумладан, Куролли Кучлар сафиди ҳарбий хизматни ўттаётган ҳарбий хизматчиларни, уларнинг оила аъзоларини ҳамда ҳурматли фахрийларимизни чин қалбимдан табриклийман. Ватанимиз тинчлиги, барқарорлиги ва халқимиз осоиштаганини таъминлашдек маҳақатла ва шарафли хизматларida симат-саломатлик, баҳту саодат ва янги йилда янги омадлар тилайман!

14 январь — Ватан ҳимоячилари куни

Ватанга хизмат — олий саодат

Норбута ФОЗИЕВ,
«Нуқс»

Ҳар бир тонгни ёруғ юз билан, хотиржамликда қарши олиш, аввало, юртимизда ҳўким суреётган тинчлик ва осойишталик шароғатидан. Ушбу бебаҳо неъматни асрар-авайлаша табинийки, Куролли Кучларимиз бекиёс ўрин тутади. Мустақиллик йилларида давлатимиз раҳбарининг оқилона сиёсати боис мамлакатимиз хавфисиги ва барқорорлигини, сарҳаларимиз даҳасизлигини ишончли ҳимоя қилишига, ҳалқимизнинг тинч ва осуда ҳәётига қарши қаратиган ҳар қандай тажовуз ҳамда гарзали уринишларнинг олдини олишига қодир милий армиямиз шакллантирилди.

Чунки ҳар бир давлатнинг мустақиллигига, аввало, ўша давлатнинг армияси, Куролли Кучлар ҳимоя қилиди. Шу боис, истиқтолининг илийлариданоқ мамлакатимиз мудофааси давлат сиёсатининг устувор вазифаларидан бири сифатида белгилаб олиниди. 1991 йил 6 сентябрда Президентимизнинг Фармони билан Ўзбекистон Республикаси Мудофаа ишлари вазирлиги ташкил этилди. 1992 йил 14 январь куни эса мустақил давлатимиз тарихида янга бир мухим таддигира кўртилди — Республикасим худудидаги барча ҳарбий қисм ва бўлинмасиган Ўзбекистон тасарутига ўтказиш тўғрисида қарор қабул килинди. Юртбошимиз ташаббуси билан ёзлон қилинган мазкур ҳуҷжат мамлакатимиз хавфисигига таҳдид солиши мумкин бўлган ва келиб чиқаётган хавф-хатарларни ҳар томонлама ташкил этиш асосида армиямизни ислоҳи қилишинг ўзок муддатли дастuri ишлаб чиқилишига йўл очди. 1993 йилдан этиборан 14 январь юртимизда "Ватан ҳимоячилари куни" деб ёълон килиниди.

Давлатимиз раҳбари Ислом Каримов мазкур саноҳа ҳақида тұхтаби: "Йиллар ўтади, замонлар ўтади, аммо, хеч шубҳасиз, милий армиямизни ташкил этиш билан боғлиқ жаҳаёнлар мустақил Ўзбекистонимиз солномасида, янги тарихимиз саҳифаларида ўймас ҳарфлар билан ёзиладиган буюк воқеалардан бири бўлиб қолаверади", дега таъкидлаган эди.

Агар милий армиямизнинг шаклланни солномасига назар ташласак, 1992-1998 йилларда Куролли Кучлар ташкили-штат тузилиши токомиллаштирилиб, унга мувофиқ равишида ҳарбий қисм, муассаса ва ҳарбий билим юртлари ислоҳ этилди, олий ҳарбий билим юртлари тармоклари, умуман ҳарбий таълим тармоклари кенгайтирилиб, милий кадрлар тайёрлашнинг ўзимизга хос тизими яратилди. Серхант ва офицер кадрларни профессионал асосида тайёрлаш, шунингдек, қўшиларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари учун ижтимоий-маший шароитларни яхшилаш борасида кенг кўлламиш ва аҳамияти жихатидан жуда улкан ишлар амалга оширилди. Ўтган йиллар мобайнида жойларда кўплаб ҳарбий хизматчиларга янги уларнинг калиллари топширилди. Бу, айтиш мумкини, ушбу касб өгаларига давлатимиз раҳбарининг кексиз эътибари ва камхўлиги ифодасиди.

Мамлакатимиз мудофаа курдатуни ошириш йўлида амалга оширилган муҳим қадамлардан яна бири Юртбошимизнинг 2008 йил 20 ноябрдаги "Фуқа-

роларнинг Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучларидан муддатли ҳарбий хизматни ўтша шароитларни тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги Фармони қабул қилиниши бўлди. Ушбу ҳуҷжат чакирив сифати ва самарадорорлигини оширишда мумх дастурламап бўлиб хизмат килимодда. Ўтган ўт мобайнида унинг мазмун-моҳияти ва аҳамиятини аҳолига кенг тушунтиришига алоҳида этишиборат қартилиди.

Чакирив комиссияларининг ишида ошкоралик ва самарали жамоатчилик низоратидан таъминлаш учун улар таркибида маҳаллий давлат ҳокимият органлари, жамоатчилик, "Камолот" ЙИХ, хотин-қизлар қўмитаси, "Нуроий" ва "Махалла" жамғармалари ва киллари жаҳб қилинган. Бу тизим милий армиямиз сафларига ҳар жиҳатдан етук ўғлонларни саралаб олиш имконини бермодка. Ьашларни муддатли ҳарбий хизматга кузатиш ва муддатли ҳарбий хизматнинг белгиланган муддатларни ўтаб бўлган аскарларни кутиб олиш тадбирларини катта тантана сифатида нишонлаш ҳам ўзига хос анъанага айланди.

Соҳада амала оширилаётган кенг кўлламиш ислоҳотлар самараси ўлароқ, Куролли Кучларимизни ташкил этиш ҳамда бошқаришнинг мутлака янги тизими вужудга келди, улар сафини тўдиришиш токомиллаштирилиди. Муддатли ҳарбий хизматнинг бир йил этиб белгиланган, муддатли ҳарбий хизматта чакиривнинг йилда бир марта ташкил этилаётгани, кўшиларнада шартнома асосида хизмат қўлаётган сержантлар таркибининг сезилари даражада кенгайтилини, сафарбарлик чакирив резевр хизматнинг жорий этилтиши армиямизнинг кўлғасини, унинг мазмун-моҳиятини ва жанговар имкониятларини, ҳарбий жамоатлардаги маънавий-ахлоқий муҳитни яхшилади.

Бундан чора-тадбирлар армиямизнинг кўлғасини тубдан ўзгартирди, аҳоли, айниска, ёшлар ўтасида ҳарбий хизматнинг обў-эътибари юксалишига замин яратди. Шу боис ҳам ҳарбий соҳага меҳр кўйган, сержант ёки офицер бўлишина қабл амири ва юрак даъвати билан танлаган ўшларнинг сони ортоқмада. Президентимизнинг 2005 йил 19 апрелда қабул қилинган "Ўзбекистон Республикасида Ҳарбий таълим тизимини токомиллаштириш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида" ги Фармойши айни муддат бўлди.

Олий ҳарбий таълим муассасаларидан ўқишига интилаётган ёшлар сафи

йилдан-йилга кенгайиб бораяти. Ушбу ҳуҗжатга асоссан мазкур ўкув муассасаларига муносаблар тест синовлари асосида таҳнокларни олинишни мазкур ўкув таҳнокларидан оғизлиллаштирилиб, бу шарафли касб нуфузини юқсалтириш мақсадидан кенг кўлламиш ишлар амала оширилмоқда.

Ҳар қандай эзги мақсаддинг амалга ошиши, аввало, жамиятдаги тинчлик ва хотиржамликка боғлик. Бу — барча замонларда ўз исботини топган ҳақиқат. Айниска, бугунги глобаллашув даврида инсоният осойишталикнинг қадр-кимматини янада теноаронг англаб етмоқда. Чунки ҳозир айрим мамлакатларда ҳарбий қарама-қаршиликлар, можаролар кузатиляётган бўлса, бошқа бир нуктада терроризм, наркотрафик каби миллат танламас иллатлар ҳалқаро хавфисилликка таҳдид солмоқда. Бу эса бизни фаронов кўнларимизнинг мустақилларидан олиниш ўтадиган ишларни топган ўғлонларни тақомиллаштиришга шукрон кељитириш, уни қорачигиде авайлаб-асрашга унайдай. Минтакамиздаги геосиёсий вазият инобатга олиниб, кўнларни жойлаштириш тизими токомиллаштирилди. Бу юртимиз сарҳадларининг ишончли ҳимоя килинишини таъминланомада.

Ха, Миллий армиямиз юртимиз мустақиллиги, унинг хавфисиги ва худудий яхлитлигининг ишончли қафолатидир. Бу мамлакатимиз Конституциясида ҳам ўз ифодасини топган. Жумладан, унда кайд этилишича, "Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари" Ўзбекистон Республикаси давидат суверенитетини ва худудий яхлитлигини, аҳолининг тинч ҳаётни ва хавфисигини ҳимоя килиши учун тузилади".

Ушбу мезон асосида шакллантирилган профессионал армиямиз сафларидан буғун Ватаннага ва ҳалқига садоқатли, жисмоний ва маънавий жиҳатдан етук ўғлонлар мардонавор хизмат килимодадар. Улар доимо ҳалқимиз ардодига, давлатимиз таътибида. Юртбошимизнинг жорий йил 31 октябрдаги қабул қилинган "Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучларига 20 йил" эсдалик нишонини таъсис этиши тўғрисида" ги Қарори бунинг янада тасдиғи бўйди.

Бу нишон "Ватан ҳимоячилари куни"нинг 20 йиллиги олдидан Ватан олдидағи масъулиятини чукур хис килган, она-турт чинчлиги, осойишталиги йўлида Фидойлик кўрсатгани, ҳам маънавий, ҳам жисмоний жиҳатдан чинчқан жасур ва мард аскарлар, сержантлар ва офицерларга берилади.

Тинчлик — улуғ неъмат, бебаҳо бойлик. Мамлакатимизда истиқлонинг илк йиллариданоқ Президентимиз рахнамолигидан амалга ошириб келинаётган ислоҳотларнинг мазмун-моҳиятида ҳам ҳалқимизнинг осойишталиги асосида фарононлигини таъминлашдек эгуз мақсад мушассам. Албатта, бунга ўз-ўзидан эришиб бўлмайди. Ватанни севиш, уни кўз қорачигидек асрар, ҳимоясига доим тайёр турниш, истиқолли пособни бўлган ҳарбийларимизнинг шарафли бурчидир. Чунки Ватан сарҳадларини, унинг ҳар бир қарич ерини ҳимоя килиш онани ҳимоя килиш, оилани ҳимоя килиш демакидир.

Она юрт тинчлиги, халқ осойишталиги ва ҳавфсизлигини таъминлаш ҳар бир Ватан ҳимоя-чисининг ягона мақсадидир. Бир неча кундан сўнг диёримизда «Ватан ҳимоячилари куни» кенг нишонланади. Шу муносабат билан пойтахтимиздаги Қуролли Кучлар Академияси бошлигининг тарбиявий ишлари бўйича ўринбосари вазифасини бажарувчи, подполковник Мансуржон МУМИНОВ билан сұхбатлашик.

Харбий таълим маскани

— Хар бир давлатнинг ҳавфсизлигини таъминлашда ҳарбийларнинг ўрни жуда катта. Масалан, чегара қўшинлари, қоровул қўшинлари, танкчилар ёки десантчи қўшинлар... Улар номланиши жихатидан турлича бўлса-да, аммо мақсадлари муштаракдир. Қуролли Кучлар Академиясининг ташкил этилиши ҳақида қисқача айтиб берсангиз....

— Куролли Кучларни такомиллаштириши ва боскичмабоқиц ислоҳ қилиш давлатимиз сиёсатининг устувор йўналишларидан биридир. Шу боис мамлакат ҳудудида алоҳида ҳарбий округлар ташкил этиш ҳақида қарор қабул килинган. Чегара қўшинларини ислоҳ қилиш, унинг бошқарув тузилмасига жиддий ўзgartариши киристиш ишлари ҳам бошлаб юборилди. Энг аввало, мавжуд бўлган олий ҳарбий билим юртларининг штат тузилмалари такомиллаштирилди ва барча етук ҳарбий мутахассисликлар йўналиши бўйича офицер кадрлар Тошкент олий умумкўшин кўмандонлик, Чирчик олий танкчи кўмандон-муҳандислик, Самарқанд олий ҳарбий автомобиль кўмандон-муҳандислик билим юртларида тайёрланда бошлиди. Ўзбекистон Республикаси Президенти ташаббуси билан Тошкент электротехника алоқа (ҳозирги Тошкент ахборот технологиялари) институтида маҳсус факультет барпо этилди. 1994 йил Жиззах шаҳрида авиация олий ҳарбий билим юрти очилди. 1995 йил август ойидаги Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Академияси Ўзбекистон Республикаси Президенти, Қуролли Кучлар Олий Бош Кўмандони Ислом Каримов ташаббуси билан ташкил қилинди. 1995 йил 2 сентябрь куни Президентимиз Ислом Каримов Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Академиясини тантиналди равиша очиб берди. Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Академиясининг тантинал очилиши маросимида Президентимиз "...Тарихнинг ўзи бизга мустақил Ўзбекистон армиясини оёқка турғиши, унинг муҳим қисми

бўлган малакали мутахассисларни тайёрладиган Академияси асос солиш имкониятини берди" деб таъкидлаган эди.

Марказий Осиёдаги ягона бўлган Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Академиясининг очилиши миллий армиямизни юкори малакали офицер кадрлар билан таъминлаш имконини бермоқда. Ҳарбий исходотлар натижасида мустакилларигимизнинг дастлабки йилларида ҳарбий билим юртларимизда илгаридайди 3 та эмас, 43 та мутахассислик бўйича ҳарбий кадрлар тайёрланда бошлиди. Албатта, ҳарбий мутахассис кадрларни тайёрлашда Ўзбекистон, аввалинамбор, юқсан ва танпарварлик салоҳигита эга, армиядаги хизмат килишини нафакат фахрли бурч, балки олий шарафига, ўз Ватани ва ҳалқига садоқат, жасорат ва матонат мактабига айлантиришига белоблаган фуқароларига тиянади.

— Мазкур Академияда таҳсил олишининг шартлари нималардан иборат?

— Энг муҳими, ҳарбий соҳани танлаган инсон аввало, ҳарбий хизматнинг илк босклирни ўтаб, жисмонан соғлом, руҳан ва маънан баркамол бўлишлари талаб этилади. Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Академияси Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Академияси олий ҳарбий мамлакати таътирига юкори малакали офицер кадрларни тайёрладиган давлат олий ҳарбий таълим мутасасаси ҳисобланади. Қуролли Кучлар Академияси олий ҳарбий маълумотли оператив-тактик бўғинидаги офицер кадрларни тайёрлаш, мудофаа курилиши соҳасидаги илмий-амалий тадқиқот ва ишламаларни мувофиқлаштириш вазифаларини амалга оширади.

Қуролли Кучлар Академиясида таҳсил олиш мамлакатимиздаги бошқа олий таълим даргоҳларида ташкил олишдан кескин фарқланади. Академия олий маълумотли ҳарбий офицер бўлган ва соҳада узлускис беш йил давомида ишлаган кадрлар ўқишига қабул килинади.

Сунгит йилларда Академияда таълим бериш тизими туб-

дан ўзгарди, юкори малакали офицер кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини ошириш мақсадида ҳозирги замон талабларига тўла мос келадиган, принципиал жиҳатдан мутлақа янги бўлган ўкув-техник базаси яратилиди.

— Академияда малакали офицер кадрларни тайёрлаш ва ўқитиш учун қандай шарт-шароитлар яратилган?

— Академия энг янги техникия таълим воситалари, компьютер техникалари билан жиҳозланниши тингловчилари ўқитиш сифатини сезиллари даражада ошириш, замонавий ахборот технологияларини кўллаш, ўқитишнинг интерфейслари шаклларини ўзлаштириш имкониятини бермоқда. Ҳар йили давлат ва жамоат арбоблари билан ушраувулар ўткашиб, Тошкент шаҳридаги музейлар, театрлар, концерт заллари, бадиий ва бошқа кўргазмаларга, уларнинг фаoliyati билан танишиши мақсадида давлат ҳокимияти институтларига ташриф буюриш, тингловчиларни жамият ҳаётининг долзарб масалаларига бағишиланган телемунозаларларда ҳамда интеллектуал танловларда иштирок этиши кўзда тутилади. Тингловчиларни моделлаштириш ва симулация яоситаларида ишлаш амаллигига ўқитиш, геоинформацион тизим ва маҳсус дастурли таъминотлардан фойдаланиш тартибини ўрганиш, оператив-тактик ҳисобларни амалга ошириш ва компьютер кўмандонлик штаб машғулотларда иштирок этиши мақсадида Қуролли Кучлар моделлаштириш ва симулация бўйича ахборот технологияларини маҳсус маркази имкониятларидан фойдаланилади.

Шахсий таркибиning дунёқада кенгайтириш ва маънавий-ахлоқий тарбиялаш учун академияда ўкув зали, 16 минг нусхадан зиёд китоб фондига эга бўлган ижтимоий-сиёсий ва бадиий адабиётлар кутубхонаси ҳам фаoliyati кўсатмокда.

— Сир эмаски, ҳарбий соҳадаги барча билимлар мустаҳкам назарий ва амалий тайёргарликни ҳам талаб этади...

— Ҳозирги кунда тингловчилар билан ҳарбий назария ва амалиётнинг долзарб муаммолари бўйича машгулотлар Мудофаа вазирилиги ва Қуролли Кучлар Бирлашган штабининг малакали мутахассисларни ҳамда Республикаси Қуролли Кучларимизнинг етакчи олий таълим мутасасасларининг эксперт ва мутахассисларни томонидан олиб борилиши йўлга кўйиди. Қуролли Кучлар Академияси тингловчиларининг назарий тайёргарлигини ташкил этиш билан бир қаторда амалий тайёргарлигига ҳам катта ўтибор каратилган. Жумладан, машгулотларнинг 30 фомзи дала шароитида дала ўкув-техник базасидан кўллашган ҳолда ташкил этилади, шу билан бирга, ўкув ҳарада Қуролли Кучлар Моделлаштириш ва симулация бўйича мунтазам ишлайдиган, ҳарбий қисм ва бўлинмаларни мөҳирлик билан бошкода оладиган офицер кадрларни тайёрлашга сафарбар этимодлар. Истиқол шароати, Президентимизнинг юқсан ўтибор ва ғамхўрликлари туфайли биз ҳарбийларни моддий-маънавий жиҳатдан кўллаб-куватлаш, ижтимоий-маъишӣ шароитларини юхилиш, ўз-жадид ҳамда зарур инфратузилмаларни яратиб бериш борасида кенг кўлламиш ишлар амалга оширилмоқда. Буни ҳар биримиз дилдан хис килиб, гувох бўлиб турибиз. Яратиб берилсаётган улкан имкониятларига жавобан янада яхши хизмат қилиш, осмонимиз мусаффолиги йўлида фидойилик курсатиш, қисқача айтганда, билдирилган ишончи оқлаш бизнинг чин фарзандим бурчимиздир.

— Тилакларнинг тушунчасини ҳарбий офицер сифатида қандай изоҳлай-сиз?

— Ватанпарварлик тушунчасини ҳарбий офицер сифатида қандай изоҳлай-сиз? — Ютимиз тинчлиги бе-баҳо болигимиздир. Тинч ва осуда ўтган ҳар бир кунимиз Ватанимизни равнави келаётган. Бу жуда катта туйтый... Бу Ватан билан ўзини бир бутунликда деб билиш, унинг яхшиём кунларидан ақсотиш де-макдир. Зоро, ватанпарварлик хисси шонли йилларда ҳам, кундалик хаётда ҳам унинг Фарзандларига бирдек хос бўлмоғи зарур. Армия хизматига шайланаб келаётган юзлаб ёшларимиздаги шиҳоатни кўриб, ҳар гал кўнглигим гурурга тўлади.

— Ютимизда Ватан химоячилари кунини нишонлаш, байрам қилиш кутугуз анъанага айланган. Байрамни нишонлашга қандай тайёргарлик кўриляпти?

— Қуролли Кучларининг 20 йиллиги билан чин калбимдан табриклайман. Мардлик, жасорат ва фидойилик ҳамиша ҳамроҳлари бўлсин. Гули ҲОЖИБОЕВА сұхбатлаши

Конунг ҳужжатлари сифатини такомиллаштириш – давр талаби

Мамлакатимиз раҳбарининг ташаббуси билан ўтган 2011 йил юртимида "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" деб ўзлон қилинганини барчамига мавлум. Ўтган йилда мамлакатимизда қанчадан-қанча тадбиркорлик соҳалари ривожланди, минглаб фуқароларимизнинг турмуш фаровонлиги янада яхшиланди ҳамма янги иш ўринлари ташкил қилинди.

Юртшибомиз Ислом Каримов "Мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада чукурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси" номли маъруза-сida таъкидлагандек, мустақил тараққиётимизнинг ўтган даврида амалга оширган ишларимизни сарҳисоб килар эканмиз, уларни ҳақоний баҳола ва ислоҳотлар дастурига мавлум ўзгаришилар кириши билан бирга, биринчи навбатда эртагни кун талабларидан келиб чиқкан ҳорда, мамлакатимизни истоҳа этиши ва модернизацияни килиш ўйлайдиги изчил ҳаракатларимизни кучайтиришимиз, уларни янги, янада юкори босқичига кўтаришимиш даркор.

Давлатимиз томонидан олиб борилғанда бундай кенг кўлламли ислоҳотлар натижасида конунларимизнинг сифати ва уни амалиётда кўллашдаги байзи камчиликлар ҳам барта-раф этиб борилмоқда. Аввало шуни қайд этиш лозимки, иктисадиёт соҳасидаги, айниқса, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ҳар томони-мағлуб-кувватлашга қаратилган конун ҳужжатлари, жумладан, Концепцияда илгари суригланган конунлар ва бошка норматив-хуқуқий ҳужжатлар-ниң қабул қилинishi юкори-да қайд этилган вазифаларни

амалга оширишининг хуқуқий асосларини янада такомиллаштиришга қаратилганлиги билан аҳамиятилди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Маҳлис Сенати томонидан 2011 йилнинг 5 дебабридаги еттинги ялпи мажлисида маъмулланган "Ўзбекистон Республикасининг айрим конун ҳужжатларига ўзгариши ва кўшимчаларни ўзгариши" га Конун ҳам ана шу ҳаёттй талаб асосида ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 7 февралдаги Карори билан тасдиқланган "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" давлат дастури 1-бандини ижро этиши юзасидан ишлаб чиқилди. Шуни алоҳида эътироф этиш, кераки, ушбу Конун билан ўзбекистон Республикасининг учтадекси, опитта конунига ўзгариши ва кўшимчалар киритилди.

Конуннинг асосий максади кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолияти соҳасидаги хуқуқий муносабатлар яхлит ва тизимиш тартибига солинишни таъминлаш, ҳозирги кун талабларига жавоб бермайдиган, эскирги нормаларни қайта кўриб чиқиш ва бекор килишдан иборатиди.

Мамлакатимизда икки палатали парламент фаолияти юрита бошлагач, конунларининг сифатига бўлган талаб кучайди. Бунинг замирида, ишлаб чиқи-

лаётган ҳар бир конунга халқаро хуқуқий меъбрар, миллий конунчилигимиз тажрибаларига таянган холда ёндашиладиган бўлди. Хусусан юкоридаги кабул килинган Конун билан Ўзбекистон Республикаси Жиноят-процессуал кодексининг 285-моддаси, Фуқаролик кодексининг 137-моддаси, 512-моддаси биринчи қисми, 1056-моддаси еттинги қисмининг ўзбек тилидаги матнларига кирилаётган ўзгариши ва кўшимчалар ҳам муҳим аҳамиятияга эга.

Жиноят-процессуал кодексининг 285-моддаси ўзбек тилидаги матнига, Фуқаролик кодекси 137-моддасининг, 512-моддаси биринчи қисмининг, 1056-моддаси еттинги қисмининг ўзбек тилидаги матнларига кирилаётган ўзгариши ва кўшимчалар киритилди.

Фуқаролик кодекси 512-моддасининг рус тилидаги матнига асосан, рента шартномасига мувофиқ бир тарафа (рента олувчи) беради. Моддадинг ўзбек тилидаги матнida "мулк қилиб" кўчмас мол-мulkни бошқа тарагфа (рента туловчига) беради. Моддадинг ўзбек тилидаги матнida "мулк қилиб" сўзлари тушиб қолдирилган эди. Ушбу Конуннинг қабул қилинishi билан амалиётда турило ноаникилар ва ўзгариши ва кўшимчалар киритилди.

Бундан ташкири, "Норматив-хуқуқий ҳужжатлар тўғрисида" ги Конуннинг 19-моддасига асосан, норматив-хуқуқий ҳужжатларда фойдаланилдиган тушунчалар ва атамалар уларнинг амалдаги конун ҳужжатларидаги кабул килинган мазмунига мувофиқ, турлича шарҳлаш имкониятини истис-

лаётганда бир хилда кўлланилиши назарда тутилган. Конун ҳужжатларидаги тушунчаларинг бир хилда кўлланишини, хусусан, Фуқаролик кодексида "ихтиро" ва "ихтирочи" тушунчаларининг бир хилда кўлланишини таъминлаш мақсадида ўзгаришилар киритилди.

"Кишлоқ ҳужалиги корхоналарини санация килиш тўғрисида" ги Конуннинг амалдаги 13-моддасига мувофиқ кишлоқ ҳужалиги корхонасини санация килиш тўғрисида" ги, "Психиатрия ёрдами тўғрисида" ги, "Масъулиятчиликларни санация килиш тўғрисида" ги, "Муаллифлик хуқуки ва турдоз хуқуқлар тўғрисида" ги, "Ризалторлик фолиони тўғрисида" ги, Конуннинг 161-моддасида судгача санация килиш тўғрисида" ги, "Муаллифлик хуқуки ва турдоз хуқуқлар тўғрисида" ги, "Ризалторлик фолиони тўғрисида" ги, Конуннинг 13-моддасига кирилаётган кўшимчага биноан, конун ҳужжатларидаги назарда тутилган ҳолларда ушбу муддатнинг ўн иккига

узайтирилишига йўл кўйилади. Шу муносабат билан Конуннинг 19-моддасидаги "йигирма тўрт ой муддаттагача" деган сўзлар "уларни санация килиш муддатдаги" деган сўзлар билан алмаштирилди. Миллий конунчилигимиздаги бундай ўзгаришилар хозирги кунда амалиётда мавжуд бўлиб келадиган муммалорнинг олдини олиш билан бирга, фуқаролик кодексининг 19-моддасидаги "йигирма тўрт ой муддаттагача" деган сўзлар билан бирга, кетордаги субъектлар фалиятининг шартномавий-хуқуқий базаси тўғрисида" ги, "Маданий бойликларни олиб чиқишини ва олиб чиқиши тўғрисида" ги, "Психиатрия ёрдами тўғрисида" ги, "Масъулиятчиликларни санация килиш тўғрисида" ги, "Муаллифлик хуқуки ва турдоз хуқуқлар тўғрисида" ги, "Ризалторлик фолиони тўғрисида" ги, Конуннинг 161-моддасида судгача санация килиш тўғрисида" ги, "Муаллифлик хуқуки ва турдоз хуқуқлар тўғрисида" ги, "Ризалторлик фолиони тўғрисида" ги, Конуннинг 13-моддасига кирилаётган кўшимчага биноан, конун ҳужжатларидаги назарда тутилган ҳолларда ушбу муддатнинг ўн иккига

узайтирилишига йўл кўйилади. Мухтасар қилиб айтганда, мамлакатимизда олиб борилғанда бундай кенг кўлламли ислоҳотларнинг амалдаги мақсади, халқимиз турмуш фаровонлигига, уларнинг эртагни кунига ҳамда Ватанининг тараққиётiga хизмат килиади. Зоро, миллий конунчилигимизнинг тобора такомиллаштиришга келишига ўзгаришилар киритилди. Шу сабабли, "Кишлоқ ҳужалиги корхоналарини санация килиш тўғрисида" ги, "Муаллифлик хуқуки ва турдоз хуқуқлар тўғрисида" ги, "Ризалторлик фолиони тўғрисида" ги, Конуннинг 161-моддасида судгача санация килиш тўғрисида" ги, "Муаллифлик хуқуки ва турдоз хуқуқлар тўғрисида" ги, "Ризалторлик фолиони тўғрисида" ги, Конуннинг 13-моддасига кирилаётган кўшимчага биноан, конун ҳужжатларидаги назарда тутилган ҳолларда ушбу муддатнинг ўн иккига

Соҳта тадбиркорлик

XX асрнинг 90-йиллари бошида янги иктисолиди муносабатлар юзага келиши натижасида ҳўжалик фаолияти билан шуғулланиш учун эмас, балки гайриқонуний моливий операцияларни амалга ошириш ёки тақиқланган фаолият турдари билан шуғулланиш учун ташкил этилган турли хил кооперативлар пайдо бўла бошлаган эди. Бундай қиммишлар оқибатида корхона ва фуқароларнинг манфаатларига зиён этиклилар, тузилаётган ташкилотлар ўз мажбуриятларини бажармай, ўзгалар ёзисидан бойир, оҳир-оқибат ўз фаолиятини тўхтатиб, бутуний ўйқолиб кетарди. Бундан ҳолатлар шу даражада кенг тарқалган эдики, натижала, 1999 йилдаги Жиноят кодексига соҳта тадбиркорлик учун жиноий жавобгарликни белгиловчи маҳсус моддани (174-м.) киритишга мажбур бўлинди. Ушбу қиммиш учун жавобгарлик Ўзбекистон Республикасининг амалдаги Жиноят кодексида ҳам ўз ифодасини топган.

Бундай фаолият гайриқонуний равишда бойиш мақсадида конуний тадбиркорлик билан ёркабишига оширилган тадбиркорликни тақиқланган ташкилотларни амалга оширишни мақсади, ёки бартияни кўпайсанда манфаатларга зарар етказилиди, балки бошқа жиноятлар содир этилиши учун кулий шарт-шароитлар яратилиди. Масалан, соҳта ташкилот бошқа ташкилотларнинг пур маблағларини нақд пулга алмаштириб, кўрсатган хизмати учун ўшиб суммадан муайян фонис олади. Ўз навбатида, иккичи ташкилотнинг гўёки ишлаб чиқариш ва бошқа эҳтиёжлар учун сарфланган нақд пулларидан солиқ олинишни маддасидан ташкилотларни топиши мумкин.

Жиноят кодексининг ташкилотларни топиши мумкин, соҳта тадбиркорликни тақиқланган ташкилотларни амалга оширишни мақсади, ёки бартияни кўпайсанда манфаатларга зарар келадиган тадбиркорликни тақиқланадиган ташкилотларни амалга оширишни мақсади, ёки бартияни кўпайсанда манфаатларни ташкилотларни топиши мумкин. Тадбиркорликни тақиқланадиган ташкилотларни амалга оширишни мақсади, ёки бартияни кўпайсанда манфаатларни ташкилотларни топиши мумкин.

Манфаатларга зарар етказилиди, балки бошқа жиноятлар содир этилиши учун кулий шарт-шароитлар яратилиди. Масалан, соҳта ташкилот бошқа ташкилотларнинг пур маблағларини нақд пулга алмаштириб, кўрсатган хизмати учун ўшиб суммадан муайян фонис олади. Ўз навбатида, иккичи ташкилотнинг гўёки ишлаб чиқариш ва бошқа эҳтиёжлар учун сарфланган нақд пулларидан солиқ олинишни маддасидан ташкилотларни топиши мумкин.

Тадбиркорликни тақиқланадиган ташкилотларни амалга оширишни мақсади, ёки бартияни кўпайсанда манфаатларни ташкилотларни топиши мумкин. Тадбиркорликни тақиқланадиган ташкилотларни амалга оширишни мақсади, ёки бартияни кўпайсанда манфаатларни ташкилотларни топиши мумкин.

Учун жиноий жавобгарлик

Элбек ИНОМЖОНОВ,
Тошкент шаҳар прокуратураси
бўлим бошлиги

машгулути сифатида), амалга оширилган тақдирдагина тадбиркорликни тақиқланадиган ташкилотларни амалга оширишни мақсади, ёки бартияни кўпайсанда манфаатларни ташкилотларни топиши мумкин.

Шундай ҳам кўриниб турдиганда, тадбиркорликни тақиқланадиган ташкилотларни амалга оширишни ёки кандайдар катта ишни бажарши ёхуд хизмат кўрсатишида, бирор объектни куриш ёки тавмирлашда, кўп сонли тайёрлашда) хам ўз ифодасини топиши мумкин.

Жиноят кодексининг ташкилотларни амалга оширишни мақсади, ёки бартияни кўпайсанда манфаатларни ташкилотларни топиши мумкин. Тадбиркорликни тақиқланадиган ташкилотларни амалга оширишни мақсади, ёки бартияни кўпайсанда манфаатларни ташкилотларни топиши мумкин.

Тадбиркорликни тақиқланадиган ташкилотларни амалга оширишни мақсади, ёки бартияни кўпайсанда манфаатларни ташкилотларни топиши мумкин.

соҳта тадбиркорликнинг мақсади нисбатан узоқ давом этидиган вақт мобайнида мунтазам фойда олиш ҳам, битта фойда (масалан, бир вақтда ва бир марта жуда катта миқдордаги пулни олиш, кайтаришни мўлжалламаган ҳолда бир марта катта миқдордаги креedit олиш) олиш ҳам бўлиши мумкин. Амалиётнинг кўрсатишича, соҳта ташкилотларни топиши мумкин.

Тадбиркорликни тақиқланадиган ташкилотларни амалга оширишни мақсади, ёки бартияни кўпайсанда манфаатларни ташкилотларни топиши мумкин. Тадбиркорликни тақиқланадиган ташкилотларни амалга оширишни мақсади, ёки бартияни кўпайсанда манфаатларни ташкилотларни топиши мумкин.

/Давоми 8-бетда/

Одам савдоси нинг олдини олиш чоралари

Ўзбекистон Республикасида сўнгги йилларда барча соҳалар каби суд-хуқуқ соҳасида ҳам ислотлар жадал амалга оширилди.

Ўзбекистонда инсон хуқуқлари энг олий қадрия хисобланганлиги боис одамлардан қонунга хилф тарзда фойдаланишга, уларнинг ғайриқонуний миграциясига ва одам савдосига қарши кураш юзасидан давлатимиз томонидан катор чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Одам савдоси билан боғлиқ жиноятларнинг жамиятимизга, менталитетимизга олиб келиши мумкин бўлган салбий оқибатларни англаган holda сўнгги пайтадарда хукуматимиз томонидан бир қанчা ишлар амалга оширилмоқда. Президентимизнинг 2008 йил 8 июн даги "Одам савдосига қарши курашиш самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги Қарори билан ушбу кўринишдаги жиноягта қарши курашиши самарали ташкил этиш мақсадида Милий режа тасдиқланди.

Сўнгги йилларда авж олиб бораётган ушбу жиноягта қарши кураш чоралари давлат органлари ходимлари ва олимлар томонидан турли учрашув ҳамда конференцияларда олга суримоқда. Шу сабабли одам савдоси жиноягта қарши курашиш стратегияси кўпроқ умухимийти кураш олиб борашиб даражасига кўтарилиши

мақсадга мувофиқ хисобланади. Негаки, жиноягининг мазкур тири биринчи нафвада иктисодий ва ижтимоий тусдаги омиллар натижасиз пайдо бўлади ва бунду курашишининг маҳсус-криминологик чоралари фақат қисман самара бериши мумкин.

Одам савдосига қарши барча шаклларда кураш олиб борашининг самарадорлигига фуқаролик жамияти жалб этилган дагина эришиши мумкин. Хуқуки мухофаза қиливчи органлар ва давлат тузилмаларининг бўй хилдаги жиноятиликка қарши тўлоқлонни кураша олмасликлари эса, одам савдосига қарши курашида муйайн усуллар ва шакллардан фойдалана оладиган кўнгилли ташкилотларнинг ташкил этишини зарурини келтириб чиқаради. Муйайн ҳолларда одам савдосининг олдини олишда асосий ролни давлат ташкилотлари бажарадилар. Одам савдосига қарши курашиш муммалорига оид замонавий ҳалкаро хужжатларда инсон хуқуқларини химоя қиласидан, жиноягдан жабрланнаграда ижтимоий ва руҳий ёрдам кўрсатадиган, шунингдек, хуқуқбизарларларнинг олдини бўйича ёрдам кўрсатадиган ташкилот сифатида давлат нотижорат ташкилотларнинг аҳамияти катта. Мисол учун, "ISTIQBOLLI AVLOD"

ёшлар ахборот-маърифат марказини олайлик. Бу марказ одам савдосига қарши бевосита курашиш, унинг олдини олиш, содир этиш сабабларни ўрганиши ва жиноягдан жабрланнагранни давлатларига кайтариш, шунингдек, уларни реабилитация килиш бўйича фаолият кўрсатиб келмокда.

Аксарият ривожланган мамлакатларда кураш олиб борашининг самарадорлигига фуқаролик жамияти жалб этилган дагина эришиши мумкин. Хуқуки мухофаза қиливчи органлар ва давлат тузилмаларининг бўй хилдаги жиноятиликка қарши тўлоқлонни кураша олмасликлари эса, одам савдосига қарши курашида муйайн усуллар ва шакллардан фойдалана оладиган кўнгилли ташкилотларнинг ташкил этишини зарурини келтириб чиқаради. Муйайн ҳолларда одам савдосининг олдини олишда асосий ролни давлат ташкилотлари бажарадилар. Одам савдосига қарши курашиш муммалорига оид замонавий ҳалкаро хужжатларда инсон хуқуқларини химоя қиласидан, жиноягдан жабрланнаграда ижтимоий ва руҳий ёрдам кўрсатадиган, шунингдек, хуқуқбизарларларнинг олдини бўйича ёрдам кўрсатадиган ташкилот сифатида давлат нотижорат ташкилотларнинг аҳамияти катта. Мисол учун, "ISTIQBOLLI AVLOD"

тимоий ҳаракатларни, ишбизармон ва молиявий доиралар вакилларини, оммавий ахборот воситалари ходимларини жалб этиш вазифасини бажарадилар.

Одам савдосига қарши курашида миллий конун хужжатларни ошилаб чиқиши ва унин самарали кўлланнишина таъминлаш давлат органларини вазифаларидан бирни хисобланади. Нодавлат нотижорат ташкилотларнинг давлат органлари билан ўзаро ҳамкорлигидаги устувор йўналиш одам савдосига қарши курашида ёрдам беरувчи дастурлар ва концептуал хужжатларни ошилаб чиқиши ҳамда ҳаётга жорий этишида иштирок этиш доирасини кенгайтиришдан иборат.

Бизнингча, одам савдосига қарши кураши иккى йўналишда олиб борилиши керак. Биринчи йўналиши, жиноятиликнинг умумий (ижтимоий) олдини олиш, иккинчиси эса, жиноятиликнинг маҳсус (криминологик) олдини олишади.

Жиноятиликнинг умумий олдини олиши дегандан, одам савдосига қарши кураши, иктиносидий, ижтимоий ва бозка институтларни ривожлантириш, инсонларнинг маънавий-маърифий камолоти учун шароит яратиш, жиноятиликни келтириб чиқарадиган турли сабабларни аниқлаш, жиноятиликни юзага келтирувчи шароитларнинг олдини олиш на зарда тутилади.

мотларни била туриб сир сақлаш (хабар килмаслик)дан иборат бўлиши ҳам мумкин бўлса, соҳта тадбиркорликда алдаш факат фаол бўлади.

Жиноят конунининг соҳта тадбиркорликка оид нормаси профилактик вазифани бажариб, оғирроқ жиноялар содир этилишининг олди олинишина таъминлашада хизмат қилади. Шу сабабли, формал таркибага эга бўлиши ва зиён етказилган-етказилмаганидан қатъи назар, тугалланган деб хисобланishi керак. Факат шундагина соҳта тадбиркорликка қарши кураш ҳакидаги нормани кўллаш ва уни бозка жиноят таркибларидан, хусусан, фирибаглардан ахратиши билан бўғлиқ, муммалор йўқолади.

Бироқ ГФР, АҚШ, Англия, Испания, Швейцария, Швеция каби ривожланган бозор иктисолидига эга бўлган гарб мамлакатларининг жиноят конунларини таҳлил килиш, ушбу мамлакатларнинг конун чиқарувчи органлари соҳта корхоналар (соҳта фирмалар)дан фойдаланиши ҳакида сўз борган ҳолларда дэярли ҳар доими фирибаглар ҳакидаги моддаларни кўллаш билан чекланишларини кўрсатмокда. Бу гап соҳта тадбиркорлик каби ходиса мазкур мамлакатларда мавжуд эмаслигини билдирамайди.

Собиқ социалистик лагерь мамлакатлари, уларнинг ўхшаш тарихий йўлга эга бўлган сабоги ССРР Республикалари, шунингдек, иктиносидий вазифани мамлакатизмнинг энг яқин бўлган МДХ иштироқчилари бўлиши мамлакатлар соҳта тадбиркорлик учун жиноят жавобгарлик жорий этиши йўйидан бордилар. Бунда ушбу мамлакатларнинг Жиноят кодексларидаги ЎзР ЖКнинг 179-моддасига ўхшаш нормалар таҳрири битта ўзига хос жиҳатга эга: барча ҳолларда бу — формал таркиби, зарап етказиши эса, жиноят жавобгарликни оғирлаштирувчи сипатчиларни белги сифатида назарда тутилган.

Ўйлаймизки, охирги варианти Ўзбекистон Республикасининг жиноят хукукига энг кўп даражада мувофиқ келади.

Тадбиркорлик натижасида аниланган ЎзР ЖК 179-моддасининг юридиқ тузилишидаги камчиликлар нормани ундан амалда фойдаланиш этийёллари билан мослаштириш максадида, унинг диспозицияси таҳрири ўзгариши заруратини келтириб чиқармокда.

Соҳта тадбиркорлик учун жиноий жавобгарлик

(Давоми. Бошлини 6-бетда)

Тадбиркорлик фаолиятининг мустақиллiği инсоннинг моддий неъматлар ишлаб чиқариш борасидаги фаолияти мөхиятидан келиб чиқади. У айни вактда, қонуний ҳамда ҳар қандай давлатнинг ҳаётни ва фаолияти унин зарур хисобланади. Давлат эса бу соҳа билан шугулланнишга рухсат беригина қолмай, балки унинг ҳеч бир тўсизиз амалга оширилишини кафолатлади.

Айттиш мумкин, тадбиркорлик фаолияти иктиносидий фаолият тушучасининг таркиби қисми бўлган бозка мумносабатлар учун асос хисобланади. Ишлаб чиқарилган маҳсулот ёки бозорда таълиғ ишлайдиган хизмат худди ўша тадбиркорлик фаолияти доирасидан ўтказилиши керак.

Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексида тадбиркорлик жиноий тажовузлардан муҳофаза қилинучи объект сифатида ажратилиб, бундай жиноий тажовузлар зарар етказадиган ёки зарар етказиш хавфи остида қолдирадиган умумий объекти аниқлаш зарурини вуҳудга келтиради. Ушбу объекти иктиносидиёт соҳасидаги иктиносидий мумносабатлар жумласига киради. Мазкур объекти аниқлашда, энг аввало, иктиносидиёт соҳаси, иктиносидиёт асосларни соҳаси ва ҳўжалик фаолияти тартиби соҳаси каби тушунчаларга тўхталиши ўтиш лозим.

Иктиносидиёт соҳаси республикамиз ҳалқ ҳужжатининг барча соҳаларини қамраб олади ва жиноят объекти сифатида олиб қараладиган бўлса, жиноятни умумий объектининг бир қисми бўймиш турдо объекти ташкил килади. Иктиносидиёт асосларни ва ҳўжалик юритиш тартиби эса, ўзгалар мулкни талон-торож қилиш билан боғлиқ бўймаган жиноятлар билан бир каторда, иктиносидиёт соҳасидаги маҳсус

объектни ташкил қиласди. Бунда тадбиркорлик соҳасида содир этиладиган жиноялар ушбу иккى объектинни қайси бирга зарар етказаганини аниқлаш талаб килинади.

Шунни ҳам аҳолида таъкидлаш жоизки, тадбиркорлик соҳасидаги жиноялар фақат ҳўжалик фаолияти билан чекланиб қолмайди. Унга пул маблағларининг ҳаракатларни билан боғлиқ соҳаларни, шунингдек, давлат томонидан молилияштириладиган соҳаларни ҳам киристиш мумкин. Мулкка асосланган, жумладан, солиқлар ва мажбурий тўловлар шаклида пул ўтқазиш эвазига, шунингдек, ташкил иктиносидий битимлар хисобидан тўлаб бориладиган бутун иктиносидиётнинг фаолият кўрсатишни таъминлайдиган мумносабатлар иктиносидиёт асосини ташкил этиувчи мумносабатлар хисобланади ва тадбиркорлик соҳасидаги жиноягандардан хисобланувчи соҳта тадбиркорлик айнан шу мумносабатларга зарар етказиши дейиш мумкин.

Соҳта тадбиркорликнинг мөхияти ва беглиларни тадбиркорлик фаолиятининг мөхияти ва беглиларни олиб бериш зарур. Амалга оширилган тахлиллар асосида соҳта тадбиркорликнинг конуний тадбиркорликдан фарқ килувчи жihatларини ажратиб кўрсатиш мумкин. Хусусан, соҳта тадбиркорлик конуний тадбиркорликдан фарқли равишда, нисбатан узоқ вақт мобайнида мунтазам равишда фойда олишини ҳам, бир марта моддий фойда олишини ҳам кўзлашиб мумкин (масалан, бир марта муйайн пул маблағини талон-торож қилиш; кайтарши максадини кўзлашиб марта мартга кредит олиш).

Соҳта тадбиркорликни амалга ошириш шаклларига доир беглилари, бальзи бир хусусиятлари бўлишига қарамай, конуний тадбиркорлик беглиларига ўхшамайди. Алдаш эса фақат соҳта тадбиркорлик фаолиятининг мазмунни

ни ифодаловчи белгиларда бўлади. Соҳта тадбиркорлик шакллан конуний тадбиркорликка мос келадиган, аммо аслида, унга бутунлай зид бўлган ходисадир. Соҳта тадбиркорликнинг конуний тадбиркорликдан асосий фарқи ана шундан.

Соҳта тадбиркорликдан фойдаланишида жиноятичлар ўз фаолиятларига конуний тус бериши ва бу билан ўзларининг файриқонуний фаолиятларини қоблашга уринадилар.

Соҳта тадбиркорликнинг турдош объектини эса иктиносидий ва тадбиркорлик фаолиятини юритиш тартибини таъминловчи иктиносидий мумносабатлар ташкил этиди.

Уларни күйдаги: ишлаб чиқариш, тикорат, молиявий, маслаҳат келиши асосий гурухларга бўлиш мумкин.

Соҳта тадбиркорликнинг бевосита объекти конуний (нормал) тадбиркорлик фаолиятини юритиш тартибини таъминловчи иктиносидий тус беришига эга бўлган жиноят конунларини таҳлил килиш, ушбу мамлакатларнинг конун чиқарувчи органлари соҳта корхоналар (соҳта фирмалар)дан фойдаланиши ҳакида сўз борган ҳолларда дэярли ҳар доими фирибаглар ҳакидаги моддаларни кўллаш билан чекланишларини кўрсатмокда. Бу гап соҳта тадбиркорлик каби ходиса мазкур мамлакатларда мавжуд эмаслигини билдирамайди.

Собиқ социалистик лагерь мамлакатлари, уларнинг ўхшаш тарихий йўлга эга бўлган сабоги ССРР Республикалари, шунингдек, иктиносидий вазифани мамлакатизмнинг энг яқин бўлган МДХ иштироқчилари бўлиши мамлакатлар соҳта тадбиркорлик учун жиноят жавобгарлик жорий этиши йўйидан бордилар. Бунда ушбу мамлакатларнинг Жиноят кодексларидаги ЎзР ЖКнинг 179-моддасига ўхшаш нормалар таҳрири битта ўзига хос жиҳатга эга: барча ҳолларда бу — формал таркиби, зарап етказиши эса, жиноят жавобгарликни оғирлаштирувчи сипатчиларни белги сифатида назарда тутилган.

Ўйлаймизки, охирги варианти Ўзбекистон Республикасининг жиноят хукукига энг кўп даражада мувофиқ келади.

Тадбиркорлик натижасида аниланган ЎзР ЖК 179-моддасининг юридиқ тузилишидаги камчиликлар нормани ундан амалда фойдаланиш этийёллари билан мослаштириш максадида, унинг диспозицияси таҳрири ўзгариши заруратини келтириб чиқармокда.

Онасиның бүзлатган

қизалок

Күшни аёл нафси курбони бўлди

Севинч кечагина ўзи туғилган маҳаллани тўлдириб ўйнаб юрганди... Ота-онаси кун сайни бўй чўзётта, кечагина атак-чекак қилиб юрган қизалокнинг бугун ўз тенгурлар орасида байрон-байрон сўз айтиётганидан шод, келажаги ҳақида ширин орзуларга берилгани рост эди... Бугун Севинч орамизда ийд... Айни тўрт ёшида шафқатсиз ҳәттинг золиммийидан, иймоннинг нафсан устунилигидан, ҳамон ёвузлик ва жирканчилклар эзгулик билан ёнма-ён яшадиганидан, кўйингки, кўшни аёлнинг қабиҳона режасидан бехабар бу дунёни тарк этиди...

Афус... Бу қотилик рўй бермаса эди...

Fайрат қишлоғининг одатдаги кунларидан бири. Севинч ва унинг оила аъзолари ҳали-зamon бошларига келажак кулфатдан бехабар шодумон тонгни қаршиладилар. Даструхон бошида ҳам шу кунларга шураноқлар тилаб, фотиҳа ўқилди. Ота ишга, она ўз юмушларига тутиндид. Севинч эса ўртоқлари ёнига ошиди.

Тушга яқинлашагч, Шафоат қизини овқатлантириб кўйиш масадидан уни излаб кўчага чиқди. Негадир Севинч кўчада кўринмасди.

"Бирор дугонасиникада ўйнайтган чоғи, — деган ҳәёлга борди Шафоат.

— Корни очса, ўзи уйга чиқади..."

У шу ҳаёлда она ортига қайди. Қишлоқда шу — болакайлар кўни-кўшиникуига чиқиб, кун бўйи дугоналар билан ўйнайди, бирога малол келмайди. Қолаверса, ҳамма ҳаммани танийди, шу жумладан, кайси бола киммики эканини ҳам билишади. Шафоат шундан хотиржам бўлганди. Аммо...

Орадан уч-тутт соат ўтса ҳамки, Севинчдан дарак бўлмагач, кўни-кўшиникуига чиқиб сўроялди бошлади. Аксига олиб њеч ким "Кизингин кўрдим", демасди...

— Дадаси, Севинч ийкенинг қолди!..

Ботиржон хотинининг кўнгирогидан

дастлаб њеч нимани англамади:

— Нима деясан? Севинч нега ийкоди?

— Вой, шуну билсан, сизга кўнфирик қиласмидим! Тезор, келинг,

хозир юрагим ёмон бўлиб қолади...

Ботиржон ушбу хабардан батамом гарангисиганча ўйга чопди. Йўл-йўлакай ҳәёлига нималар келмади, дейсиз! Аммо юрагининг бир четиди умид учунлаб турарди: "Бирор ўтигиникида ўйнаб юрган бўлса керак... Ҳариндошларникуига кетиб қолганими... Хотин ўзи ваҳимачи бўлади..."

У остононадан хатлар экан, Севинчнинг "Дадажон!" деб югуриб келиб бўйнинг осилишини шунакам ҳоҳадики...

Минг афусси... Каршиига йиглавириб кўзлари қизарип кетган

хотини чиқиб келди-ю, вужудига титроқ ўрлади...

Шафоат эрталабдан ховлисига кириб

келган кўшиннинг тўрт ёшли қизасини кўрди-ю, аввалига унга ётишиб килмади.

— Хола, менга ўрик қоқиб беринг!

У Севинчнинг бу илтимосига бўйсунганданча ариқ бўйидаги ховли

этагиди пишиб ётган ўрик томон юрар

екан, қизингин кулоғидаги сирғага

кўзи тушиб, қадами секинлашди.

"Тилла бўлса керак... Шафоат қанчага олид экан?... Агар сотса..."

У ҳәёлига келган бу ўйдан деска-нинг кетди.

"Менга нима? Бироннинг шахсий иши деб бошими котириб юраманим?"

Чарос Севинчга ўрик қоқиб бергач,

ўз иши билан машгул бўлди. Аммо

негадир қўли ишга бормас, ҳаёлинин

кичизанин кулоғидаги балдок банд

этил оғланди.

"Сотса, анча пул бўлса керак... — яна ҳаёланам чамалади у. — Э-з-э,

кулоғидаги ечиб олсан, барбири она-

сига айтиб кўяди-да... Агар сал ёши

кичирок, бўлганда, алдаб-сулдаб

бўлса ҳам балдокни оддийсига ал-

маштириб қўярдим-а..."

Шу ҳаёлда турган Чарос қизга ўғринча қарар экан, юз-кўлини кир қилиб юборганини кўриб, уни ариқ бўйига етаклади:

— Кани, кел-чи, қизим... Ҳамма ёғингни ифлос қилиб юборибсан-ку... Абвал юз-кўлини ювамиз... Кейин ўйга кириб ухлаймиз...

Қизалок кўшни холанинг "мерхибонлиги" ортида ёвузлик яширганидан бехабар унга бўйсунди. Чарос юз-кўлини ювумига индамай турбি берди.

— Кани, энди уйга кириб ухлаймиз...

Ёз фасли эмасми, кун қиздиришни бошлаган, бу ёшдаги болаларни аллақачон ўйку элитаётгандан палла... Севинч ҳам ўйқисираган кўни кўшни холанинг ортидан эргашибди.

Аслида Чарос ўйлаб-ўйлаб қизалоқни ухлатиб кўйиб, кулоғидаги балдокни ечиб олиши, кейин њеч нимани билмагандек юраверишини кўнгиллаганди. Баҳтига деймизми, ё аксими, Севинч кўп куттирмади, дарров ухлаб қолди. Чарос учун айни муддада эди.

У эҳтиёткорлик билан Севинчининг тепасига энгашиб, аста-секин кулоғидаги сирғага кўл юборди. Бирок қизалоқнинг бозовталининг қўмирлаб кўйиб, шошилиб ўзини ўйнаб олди. Жирканч ишга кўн ураётгани учунни, юраги ҳапқириб борар, шу тарзда янга бироз турса, ҳамма ишнинг расvosини чиқаришини сезид турарди. Шунинг учун гарчи кўллари қалтираётган эса-да, яна эглиб, атойдил балдокни ечиб олиши киришиди. Аммо Севинч сезигиррок ухлар эканими, ё ўзи шошқалоқлик қилиб ўнинг кулоғини орғитиб ўйготиб юбордими, қўзларини катта-катта очганча ийгалимасиди:

— Нима қиляпсиз? Ҳимимизга чиқиб кетаман!

Кейин ўнрига ўтириб олганча астойдил ийига тушди:

— Ойни-и... Ойимга чиқиб кетаман!!!

Чарос қўрқиб кетди. Энди нима қилади? Ахир Севинч анча аклини таниб қолган, ҳозир ўйига чикса, кўрганларни онасига айтиб бериши аник. Нима қилса бўлади?"

Вақт зик, унинг ўйлаб ўтиришга фурсат ўтиб ўтибди. Аслида-куни, қизалоқни онасига бор гапни айтиган билан "Кулоғидаги балдоги қўйшайиб кетган экан, турғилайман деб орғитиб юборибман..." деб кўя колса, олам гулистон эди. Бирок Чароснинг бошдан кўнгилда эргилиб бўлганда унга панд берди, ақл билан иш кўриша кўймади. Шу пайт ёстик ёнида турган рўмомчага кўзи тушиб, шошқалоқлик билан уни Севинчининг томоғидан ўтибди.

Суд зали... Панжара ортида ўтирган

Чаросни кўрган иши руҳий азоб унинг бугун борлигини илондек бўйиб бораётганини англаци ийин эмасди... У бошини кўтариб атрофга қарашга журъат этас, нафрат тўла нигоҳларни қарамаса ҳам сизи турарди. Фарзанд догоғида кўя-кўя бир аҳвол бўлиб қолган Шафоатга таскин берадиган оила аъзоларига кўйиб берилса, уни бурда-бурда қилгудек эдилар.

Суд Чарос Мамедованинг мазкур қотиллик жиноятини ўрганинг чиқиб, уни 15 йил муддатда озодликдан махрум этиди.

Унинг оқар сувга қиёслайдилар. Ойлар ойларни кувиб, тайин этилган муддат ҳам ўтар-кетар, Чарос ўзи кишилиғига қайтар... Аммо қишлоқдошлари, айниқса, кўшиналарининг юзига қандай қараркин?! Қолаверса, ҳаёт нелигини англаб ултргардиган жўяни котириб берилса, уни бурда-бурда қилгудек эдилар.

Суд Чарос Мамедованинг мазкур қотиллик жиноятини ўрганинг чиқиб, уни 15 йил муддатда озодликдан махрум этиди.

Унинг оқар сувга қиёслайдилар. Ойлар ойларни кувиб, тайин этилган муддат ҳам ўтар-кетар, Чарос ўзи кишилиғига қайтар... Аммо қишлоқдошлари, айниқса, кўшиналарининг юзига қандай қараркин?! Қолаверса, ҳаёт нелигини англаб ултргардиган жўяни котириб берилса, уни бурда-бурда қилгудек эдилар.

Чарос Севинчга ўрик қоқиб бергач, ўз иши билан машгул бўлди. Аммо

негадир қўли ишга бормас, ҳаёлинин

кичизанин кулоғидаги балдок банд

этил оғланди.

"Сотса, анча пул бўлса керак... — яна ҳаёланам чамалади у. — Э-з-э,

кулоғидаги ечиб олсан, барбири она-

сига айтиб кўяди-да... Агар сал ёши

кичирок, бўлганда, алдаб-сулдаб

бўлса ҳам балдокни оддийсига ал-

Шавкатжон РАХИМОВ,
Наманган вилоят прокуратуроси бўлим бошлиги

Оға-ини, опа-сингил ўртасида баяз мол-мукл, мерос талаши ҳолатлари учраб туради. Баҳодир (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ҳам ота-онасидан қолган, умумий мулк ҳисобланган ўйжини опа-акаларидан яширинча сотиб юборди.

Удабуронлар

Учун БУТУНОВ,
Бош прокуратурияни ОЎК тингловчиси

У турмуш ўртоги Шаҳло билан тадбиркорликка қўл урди. Курилиш ишлари билан шуғулланишга мўлжалланган "Сайъал Курилиш Савдо" хусусий корхонасини очишиди. Фирма ишнин ривоҷлантириши мақсадидан банкдан кредит олиши мўлжалладилар. Аммо гаровга кўйишга азрилри буом тополмади. Бу ҳақда роса бош котиришгач, Шаҳло таниши Шерларга учради.

— Ўзингизга маълум, корхонамиз банкрот ёқасида турибди, — деди Шаҳло. — Корхона ривоҷи учун банкдан кредит олимоқчи эдик, гаров эва-зига бирорта машиналарига кўйиб турсак, деган илтимос билан келган эдим.

Шерали ҳам узоқ йиллик қариндошчилларни ўйладими, ҳар холда йўй дея олмади. Хусусий корхонаси хисобида бўлган "ГАЗЕЛ" русумли автомашинани гаров сифатидан кўйиб, банкдан 30 миллион сўм кредит олишиди. Аммо иш улар ўйлагачалик бўлмади. Корхона яна орқага кета бошлади. Бу орада Шаҳло яна бир бор Шералидан ёрдам сўраб, 2 500 АҚШ доллари олди. Банкдан олинган кредит пулларини тўлаш эса ҳаёлига ҳам келмади. Шу сабабли туман прокуратуроси томонидан Шаҳлого нисбатан жиноят иши кўзғатилиб, қамоққа олинди. Шералига тегиши бўлган "ГАЗЕЛ" автомашинаси эса давлат ҳисобига ўтиб кетди. Ўз навбатида, Шерали ҳам автомашинаси на 2 500 АҚШ долларларини ундириб беришин сўраб, прокуратура мурожаати килди.

Баҳодирнинг роса боши котди. Ахир турмуш ўртоги Шаҳлонинг қараши оз эмас-да. Ўйлаб-ўйлаб, ота-онасидан қолган ўй-жойни сотишига карор килди. Ўй-жойга ўзидан бошча акалари ва опалари ҳам меросхўр бўлишларини балди-да, ўзи яшаб турган маҳалла роиси Салим Ҳайдаровнинг олдинга борди.

— Ота-онамдан қолган ўй-жойга мендан бошча меросхўр ўй-кўлиги тўғрисида маълумотнома керак, — деди Баҳодир салом-алиқдан сўнг муродда оғизида.

— Э, Баҳодиржон, қандай қилиб, ахир ака-опаларингиз бор-ку, — деди Ҳаёлга рапси.

— Бир иложини қилинг, оксоқол. Қўрқман, иси чиқмайди, хизмат бўлса мэндан, — деди Баҳодир ҳам бўш келмайди.

Хуллас, келишилди. Раиснинг нафс балоси устун келдими, ҳарқалай котириб ўнрига ҳам ўзи имзо кўйиб, соҳта маълумотномани ёзиб берди.

Соҳта маълумотнома ва керакли ҳужжатларни олган Баҳодир Шерали билан нотариусга боришиди. Нотурар жойга айлантирилган ўй-жойни нотариус орқали олди-сотди шартномасига асосан Шералига 33 миллион сўмга сотиб юборди. Шу билан "Барча қарзларимдан кутулдим, турмуш ўртогим қамодкан озод бўлди", деб хурсанд бўлган Баҳодирнинг кувончи ўзокка чўзилмади. Ака-опалари месор-улушларни талаб қилиб фуқаролига судига мурожаати килишиди.

Иш судга ошди. Туман ҳокимининг турар жойни нотурар жойга айлантириш тўғрисидаги қарори во нотурар жой олди-сотди шартномаси бекор килиниди. Опа-акалари ва жизнлари меросхўр сифатидан топилди.

Баҳодирга эса мерос улуши тегмади. Бундан ташқари, унга суд ҳукми билан узоқ муддатли озодликдан маҳрум килиш жазоси тайнинланди.

(Маколадаги исм-шарифлар ўзгартирилган).

«КО'ЧХМАС МУЛК САВДО ХИЗМАТИ» МЧЖ Жиззах вилоят филиали бошлангич баҳоси ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очик аукцион савдоларига тақлиф этади!

1. Аукцион савдосига Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкни бошкариши давлат кўмитаси Жиззах вилоят худудий бошкормасининг 2012 йил 3 январидаги 02, 03-сони бўйруғларига асоссан мерос кўлдириши ҳамда умрол ёзалин килиш хукуқи билан фуқораларга якка тартибида ўй-жой курнишлари учун (сотини хукуқисиз) сотини белгиланган кўйидаги ер участкалари кўйилмоқда:

1. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 28 августида 886-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 2 (икки) таъсиси.

2. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 24 ноябрдаги 1066-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 4 (тўрт) таъсиси.

3. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 976-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 1 (бир) таъсиси.

4. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 5 декабрдаги 1091-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 1 (бир) таъсиси.

5. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 977-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 12 (ўн иккى) таъсиси.

6. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 978-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 6 (олти) таъсиси.

7. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 979-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 12 (ўн иккى) таъсиси.

8. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 980-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 13 (ўн тўрт) таъсиси.

9. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 981-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 14 (ўн беш) таъсиси.

10. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 982-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 15 (беш) таъсиси.

11. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 983-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 16 (шеснада) таъсиси.

12. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 984-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 17 (тўртада) таъсиси.

13. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 985-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 18 (шеснада) таъсиси.

14. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 986-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 19 (шеснада) таъсиси.

15. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 987-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 20 (шеснада) таъсиси.

16. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 988-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 21 (шеснада) таъсиси.

17. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 989-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 22 (шеснада) таъсиси.

18. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 990-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 23 (шеснада) таъсиси.

19. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 991-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 24 (шеснада) таъсиси.

20. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 992-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 25 (шеснада) таъсиси.

21. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 993-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 26 (шеснада) таъсиси.

22. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 994-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 27 (шеснада) таъсиси.

23. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 995-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 28 (шеснада) таъсиси.

24. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 996-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 29 (шеснада) таъсиси.

25. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 997-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 30 (шеснада) таъсиси.

26. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 998-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 31 (шеснада) таъсиси.

27. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 999-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 32 (шеснада) таъсиси.

28. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 1000-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 33 (шеснада) таъсиси.

29. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 1001-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 34 (шеснада) таъсиси.

30. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 1002-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 35 (шеснада) таъсиси.

31. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 1003-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 36 (шеснада) таъсиси.

32. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 1004-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 37 (шеснада) таъсиси.

33. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 1005-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 38 (шеснада) таъсиси.

34. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 1006-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 39 (шеснада) таъсиси.

35. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 1007-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 40 (шеснада) таъсиси.

36. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 1008-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 41 (шеснада) таъсиси.

37. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 1009-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 42 (шеснада) таъсиси.

38. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 1010-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 43 (шеснада) таъсиси.

39. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 1011-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 44 (шеснада) таъсиси.

40. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 1012-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 45 (шеснада) таъсиси.

41. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 1013-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 46 (шеснада) таъсиси.

42. Фориши тумани, Янгикишлук шаҳарчаси. Ўзбекистон маҳалласи худудидан Фориши туман ҳокимининг 2011 йил 10 сентябрдаги 1014-сонли қарорига асоссан сатҳи 0,04 га. бўлган 47 (шеснада) таъсиси.

ҲУРМАТЛИ ТАДБИРКОР ВА ИШБИЛАРМОНЛАР!

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки кўмитаси Тошкент шаҳар бошкормаси томонидан 2011 йил 15 декабрда ўтказилган тўғридан-тўғри музокараларни олиб бориш йўли (оммавий оферта) билан сотилмасдан колган давлат обьектларни бўйича савдолар 2012 йил 15 ва 29 февральга кунлари тақороран бўлиб ўтади.

Объектни сотиб олиш шартлари кўйидагича:

- энг юқори сотиб олиш баҳосини таклиф этиш;
- энг камиди иловада келтирилган майдордада инвестиция киритиш мажбуриятини олиш;
- янги ичиши ўрнинилаш ташкил этиш;
- сотиб олиш тўлови ва инвестиция киритишни қисқа муддатларга амалга ошириш.

Савдоларда катнашиш учун тақдим этиладиган хужжатлар:

— сотувчининг банк ҳисоб рақамига обьектнинг бошлангич нарихидан 15% дан кам бўймаган гаров суммаси;

— таклифлар ва керакли хужжатлар солинган ва муҳрланган конвертлар, иккни нусхада.

Савдоларда иштирик этиши учун талабгорлардан аризаларни қабул килишадиган кўйидаги тақдиматни олиб куниди.

Савдоларда иштирик этиши учун талабгорлардан аризаларни қабул килишадиган кўйидаги тақдиматни олиб куниди.

Музокаралар 2012 йил 15 ва 29 февраль куни соат 16:00да Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Амир Темур шоҳ кўчаси, 16-йон манзилида ўтказилади.

Мурожаат учун телефонлар: 233-35-08, 233-23-52

Тадбиркорларга тақлиф қилинаётган давлат обьектлар рўйхати

№	Объект номи	Бино ва ишошлар майдони (кв.м.)	Объект мавзали	Балансда сакловчи	Сотилиши балансдан давлат узчи	Бошлангич баҳоси (сўм)	Инвестиция мажбурияти (сўм)	Инвестиция киритиш муддатлари
1	1-кватти бинонинг 1-кватти бир кисми	91,00	Миробод тумани. Мунис кўчаси, 9-йул	ТШХКФ	100,0	36 400 000,00	11 000 000,00	1 йил
2	2-кватти бинонинг 1-кватти бир кисми	91,00	Миробод тумани. Мунис кўчаси, 9-йул	ТШХКФ	100,0	36 400 000,00	11 000 000,00	1 йил
3	9-кватти бинонинг 1-кватти бир кисми	70,00	Сергели тумани. Кўйлик 5-майдеси, 28-йул	БФД	100,0	28 000 000,00	8 500 000,00	1 йил
4	2-кватти бинонинг 1-кватти бир кисми	76,80	Сергели тумани. Спутник 5-майдеси, 16-йул	БФД	100,0	30 720 000,00	9 500 000,00	1 йил
5	9-кватти бинонинг 1-кватти бир кисми	162,00	Бекетим тумани. Бекетим (собиб Сувчи) даҳаси, 37-йул, 137-йон-чонандол	БФД	100,0	60 750 000,00	18 500 000,00	1 йил
6	4-кватти бинонинг 1-кватти бир кисми	89,00	Бекетим тумани. Жониш 5-майдеси, 60-йул, 41-йон-чонандол	БФД	100,0	33 375 000,00	10 500 000,00	1 йил
7	4-кватти бинонинг 1-кватти бир кисми	106,00	Чилдор тумани. Чилдор даҳаси, 20-йул, 108-йон-чонандол	БФД	100,0	42 400 000,00	13 000 000,00	1 йил
8	9-кватти бинонинг 1-кватти бир кисми	124,00	Чилдор тумани. Чилдор даҳаси, 20-йул, 105-йон-чонандол	БФД	100,0	49 600 000,00	15 000 000,00	1 йил
9	9-кватти бинонинг 1-кватти бир кисми	65,00	Чилдор тумани. Чилдор даҳаси, 20-йул, 104-йон-чонандол	БФД	100,0	52 000 000,00	8 000 000,00	1 йил
10	Бир кватти бинонинг бир кисми	157,00	Сергели тумани. Спутник 2-майдеси, 70-йул	БФД	100,0	62 800 000,00	19 000 000,00	1 йил
11	Бир кватти бинонинг бир кисми	143,00	Сергели тумани. Спутник 1-майдеси, 70-йул	БФД	100,0	57 200 000,00	17 500 000,00	1 йил
12	Бир кватти бино	1 767,00	Сергели тумани. Спутник 1-майдеси	БФД	100,0	540 116 800,00	162 500 000,00	1 йил
13	Бир кватти бино	71,00	Ҳамза тумани. Ҳавзасор кўчаси, 98-йул	БФД	100,0	28 400 000,00	9 000 000,00	1 йил
14	Бир кватти бино	77,00	Ҳамза тумани. Усмонова кўчаси, 3-йул	БФД	100,0	30 800 000,00	9 500 000,00	1 йил
15	Бир кватти бино	324,00	М.Улугбек тумани. Юнгизбай майдеси, 22-йул	БФД	100,0	133 463 741,00	40 500 000,00	1 йил
16	2-кватти бинонинг 1-кватти бир кисми	99,00	М.Улугбек тумани. Ҳумояни майдеси, 1-йул	БФД	100,0	39 600 000,00	12 000 000,00	1 йил
17	9-кватти бинонинг 1-кватти бир кисми	83,00	М.Улугбек тумани. Газлибон 4-майдеси, 34-йул	БФД	100,0	33 200 000,00	10 000 000,00	1 йил
18	Бир кватти бино	145,00	М.Улугбек тумани. Юнгизбай майдеси, 19-йул	БФД	100,0	58 000 000,00	17 500 000,00	1 йил
19	2-кватти бинонинг ер тўлси бир кисми	47,00	М.Улугбек тумани. Ҳамид Олимиков майдони, Гарбий тонени	БФД	100,0	18 800 000,00	6 000 000,00	1 йил
20	9-кватти бинонинг 9-кватти бир кисми	115,00	М.Улугбек тумани. Қўшибеги майдеси, 1-йул	БФД	100,0	48 875 000,00	5 000 000,00	1 йил
21	Бир кват							

ТЕНДЕР САВДОЛАРИ МУДДАТИНИНГ УЗАЙТИРИЛИШИ ТҮГРИСИДА ХАБАРНОМА

ДАВЛАТ МУЛКИНИ ХОРИЖИЙ ИНВЕСТОРЛАРГА СОТИШ БҮЙИЧА ТЕНДЕР САВДОЛАРИНИ ҮТКАЗУВЧИ ДАВЛАТ КОМИССИЯСИ

(комиссиясининг 2011 йил 25 апрелдаги 02-8-36-сонли қарори)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 20 июндан ПК-672-сонли қарорига асосан аввал эълон қилинган тендерлар бўйича таклифларни қабул қилиш муддатини узайтирилганлигини маълум қиласди.

Тендер таклифларни қабул қилиш муддати 2012 йил 7 февраль куни Тошкент вақти билан соат 12:00да тутгайди.

Корхонанинг номи	Манзили	Сотиладиган улуш (%)	Бошлангич нархи (АҚШ долл.)	Инвестиция мажбуриятлари (АҚШ долл.)	Тендер хужжатлари пакетининг нархи (АҚШ долл.)
«IPAK YO'LI – TURIZM INVEST» ҚҚ МЧЖ («Dedeman Silk Road Tashkent» меҳмонхонаси)	Тошкент шаҳри	39,0	11 300 000	5 000 000	2 000
«ISSIQLIKQUVVATTA'MIR» МЧЖ	Тошкент шаҳри	25,0	640 000	150 000	100
«Роҳат» болалар соғломлаштириш оромгоҳи	Бухоро вилояти	100,0	36 000	50 000	100

"Dedeman Silk Road Tashkent" меҳмонхонаси Тошкент шаҳри марказида, Алишер Навоий ва Амир Темур кўчаларининг кесишимасида жойлашган. "Dedeman Silk Road Tashkent" 4-юлдузли меҳмонхона ҳисобланади. Меҳмонхонада 206 та шинам хона, ресторан, кафе, бар, тунги клуб мавзуд, шунингдек, конференция ва учрашувлар ўтказиш учун барча кўлайликлар яратилган. Меҳмонхонада "Life Style" соғломлаштириш клуби фаолият кўрасатиди.

"ISSIQLIKQUVVATTA'MIR" МЧЖ Тошкент шаҳри Яккасарой туманида жойлашган бўлиб, корхона 1997 йилда ишга тушурилган. Корхонанинг асосий фаолият тури курилиш-монтаж ишлари, капитал таъмирилаш, мағистрал ва кварталлар ичида ислекли ўтказиш тизимларини капитал таъмирилаш ва куриш, коммунал хўжалити обьектларидан умумий курилиш ишларини олиб борицдан иборат.

"Роҳат" болалар соғломлаштириш оромгоҳи Бухоро вилояти. Олот туманида жойлашган бўлиб, корхона 1974 йилда ишга тушурилган бўлиб, Олот туман қишлоқ ва сув хўжалик бўлимининг балансида ҳисобланади. Оромгоҳ тўлиги 160-190 кишини қабул қилиш ва хизмат кўрасатига мўлжалланган. Жами ер майдони - 9078 м², шу жумладан, асосий бинолар ва иншоатлар жойлашган ер майдони - 895 м². Оромгоҳ худудида 11 та бино ва иншоатлар мавжуд.

Тендерда иштирок этиши истаги бўлган сармоядрорлар тендерда иштирок этиши аризасини ҳамда маҳфиликни сақлаши тўғрисидаги Билдиришномани тегишилди тарзда тўлдирди ва имзолаб топшириллари лозим.

Ушбу ходда Информацион меморандум, Тендерни ўтказиши қойдалари ва Тендер таклифининг шаклини ўз ичига олган Тендер хужжатлари, уларга тўлов амалга оширилганидан кейин ҳамда Давлат мулки қўмитасига тўлдирилган ва имзоланган Ариза ҳамда маҳфиликни сақлаши тўғрисидаги Билдиришнома билан биргаликда тўлов амалга оширилганлигини тасдиқловчи хужжат нусхаси тақдим этилганидан сўнг олиниши мумкин.

Тендер хужжатлари учун белгиланган тўловни Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки

кўмитасининг қўйидаги ҳисоб рақамларидан бирити ўтказиш лозим:

Олувчининг номи: Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг фазнчилиги Амалий бошқармаси;

СТИР: 201 122 919; Олувчининг х/р: 2340 2000 0001 0000 1009;
Олувчининг банки: Марказий банкнинг ҳисоб-китоб касса маркази Тошкент шаҳар бош бошқармаси;

Тўлоғ деталлари: ЎзР. Давлат мулки қўмитаси х/р 401 010 860 262 947 950 100 021 003, тендер хужжатлари учун;

СТИР: 201 122 696;
Банк коди: 00014.

Валюта рақами: 2020 3840 5006 0028 9001

"Илак Йўли" АИКБ, Тошкент ш., А.Кодирий, 2.

ИНН: 2005427744, Банк коди 00444, S.W.I.F.T. код: INIPUZ22

Тендер таклифларини очилиши 2012 йил 7 февраль куни Тошкент вақти билан соат 16:00да Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитасининг мажлислар залидаги (5-кваттру) бўлиб ўтади.

Тендер таклифларини ўрнатилган тартибида тақдим этган тендер қатнашчилари ёки уларнинг ишончли вакиллари тендер таклифларини очиш маросимида қатнашиш хуқуқига эгалидар.

Ушбу кунда сотилмаган давлат активларининг тендер савдоси 2012 йил 7 марта куни соат 16:00 да бўлиб ўтади.

Тендер ўтказилиши билан боғлиқ бўлган барча масалалар бўйича қўйидаги манзилга мурожаат этишининг мумкин:

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси,
Ўзбекистон Республикаси, 100003, Тошкент шаҳри, Ўзбекистон шоҳ кўчаси, 55-йи.
Маълумот учун тел.: +998 (71) 259-21-79, 259-21-38.

Факс: +998 (71) 259-21-38. Веб сайт: www.gki.uz

ГОСУДАРСТВЕННАЯ КОМИССИЯ ПО ПРОВЕДЕНИЮ ТЕНДЕРНЫХ ТОРГОВ ПРИ ПРОДАЖЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО ИМУЩЕСТВА ИНОСТРАННЫМ ИНВЕСТОРАМ

(решение комиссии от 25 апреля 2011 года №02-8-36)

В соответствии с Постановлением Президента Республики Узбекистан №ПП-672 от 20 июля 2007 года уведомляет о продлении срока подачи тендерных предложений по ранее объявленным тендерам:

Срок приема тендерных предложений истекает в 12:00 часов дня по Ташкентскому времени 7 февраля 2012 года.

Наименование предприятия	Адрес	Реализуемая доля (%)	Стартовая цена (долл. США)	Инвестиционные обязательства (долл. США)	Стоимость тендерной документации (долл. США)
СП ООО «IPAK YO'LI – TURIZM INVEST» (гостиница «Dedeman Silk Road Tashkent»)	г.Ташкент	39,0	11 300 000	5 000 000	2 000
ООО «ISSIQLIKQUVVATTA'MIR»	г.Ташкент	25,0	640 000	150 000	100
Детский оздоровительный лагерь «Роҳат»	Бухарская область	100,0	36 000	50 000	100

Гостиница "Dedeman Silk Road Tashkent" расположена в центре города Ташкента на пересечении улиц Алишера Навои и Амира Темура. Гостиница имеет 206 комфортабельных номеров, ресторан, кафе, бар, ночной клуб, также имеются все удобства для проведения конференций и деловых встреч. На территории гостиницы функционирует оздоровительный клуб "Life Style".

ООО "ISSIQLIKQUVVATTA'MIR" расположено в Яккасарайском районе г.Ташкента. Предприятие введено в эксплуатацию в 1997 году. Основными видами деятельности предприятия являются строительно-монтажные работы, капитальный ремонт и строительство внутриквартальных и магистральных теплосетей, общественные работы на объектах коммунального хозяйства.

Детский оздоровительный лагерь "Роҳат" расположен в Алматском районе Бухарской области. Введен в эксплуатацию в 1974 году, находится на балансе Отдела сельского и водного хозяйства Алматского района. Рассчитан на приём и обслуживание 160-190 человек в год. Общая площадь земельного участка 9 078 кв.м, в т.ч. под зданиями и сооружениями - 895 кв.м. На территории имеется 11 зданий и сооружений.

Инвесторы, желающие участвовать в тендере, должны подать соответствующим образом заполненную и подписанные Заявку на участие и Заявление о соблюдении конфиденциальности с приложением копии документа, подтверждающего оплату.

Оплату за пакет тендерной документации необходимо перечислить на один из следующих счётов Госкомимущества Республики Узбекистан:

Наименование Получателя: Казначейство Министерства финансов Республики Узбекистан;

ИНН: 201 122 919. Расчетный счет Получателя: 2340 2000 0001 0000 1009;
Банк Получателя: РКЦ ГУ ЦБ по г. Ташкенту;

Детали платежа: Госкомимущество РУ д/с 401 010 860 262 947 950 100 021 003 сбор за тенд. док.;

ИНН: 201 122 696;
Код банка получателя: 00014.

Валютный счёт №2020384050060289001
в ОПЕРУ АИКБ "Илак Йўли" 100135, г.Ташкент, ул. А.Кодирий, 2

ИНН: 201122696, МФО: 00444 S.W.I.F.T. код: INIPUZ22

Вскрытие пакетов с тендерными предложениями состоится 7 февраля 2012 года в 16:00 часов по Ташкентскому времени в зале заседаний Госкомимущества Республики Узбекистан (5 этаж).

Участники тендера или их уполномоченные представители, подавшие тендерные предложения в установленном порядке, вправе принять участие при вскрытии пакетов с тендерными предложениями.

В случае не реализации госактивов повторные тендерные торги будут проведены 7 марта 2012 года в 16:00.

По всем вопросам, относящимся к проведению тендера, просьба обращаться по адресу:

Госкомимущество Республики Узбекистан,
Республика Узбекистан, 100003, г.Ташкент, проспект Узбекистанский, 55.
Контактный телефон: +998 (71) 259-21-79, 259-21-38.
Факс: +998 (71) 259-21-38, Веб сайт: www.gki.uz

Муқаддас даргоҳ

Ҳаётим бутунлай сенга баҳшида, Умрим уммониша мавжу нашишад. Сен ила шакланни саботу чиам, Манинг чун мұтабар, муқаддас даргоҳ!

Низол-фарзандыларининг үзілділі бүйі, Сендан айро әрмас мұмрака-түйім.

Бұлдан мен мисси иккіншіндей, Манинг чун мұтабар, муқаддас даргоҳ?

Сен ила бошланиб, тутар ҳар рүзім, Беминнатыннан топтан нон ила түзім.

Сен туғайлы әмбә өрүегір үзім.

Манинг чун мұтабар, муқаддас даргоҳ?

Сен боең ажратам не яши, ёмон,

Билиб олдым ким нокас, ким асл инсон.

Номинг бирла бұлдың дөмін ҳақ томон,

Манинг чун мұтабар, муқаддас даргоҳ?

Интилім бўлишига сен учун содик,

Нисор бўлми бўнга асаду согири.

Сўнгти нағасача мен сенга боғлиқ,

Манинг чун мұтабар, муқаддас даргоҳ?

Токи жисм-вужуда бор экан жоним,

Рұх токи бегона эмаскан танга.

Оқар токи томирда умрбахи қоним,

Хизмат қылгум азиз она-Ватанга!

Юртимни билгайман ўз чун саждағоҳ,

Бағыла яшашин шараф биламан.

Сенинг сағнингда, эй муқаддас даргоҳ,

Ўзбекистон халқында хизмат қыламан!

Голоб Йўлдош

Келажагимизнинг хукуқий пойдевори

Жаҳон ҳамжамиятининг инсон хукуклари соҳасидан ютуларини ўзида тұла мұжассам этган Ўзбекистон Республикаси Конституциясы инсон хукуклари умумжакын Dekларациясыдан барна мұхым қоидаларни, инсоннинг яшаш, әркинилек ва шахсий дахисизлик, мұлжид булиш ва бошқа шабуши қылукларини ўз ичига олди.

Таъқидлаш жаизки. Конституциянинг 39-моддаси юртимизда соойиша кексалыни көфалатпайды. Үнга кўра, ҳар ким қариганды, меҳнат лаёқатини йўқотганда, шунингдек, бокуучисидан маҳрум бўлганда ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолатларда ижтимоий таъминот олиш хукукуга эгадир.

Ўшбу моддадан тўлдириувчи конун ва ҳукукий мөтёрларининг кабул килинини, ижтимоий ҳимоя тизимиң концепциясининг ишлаб чиқилгани, Президентимиз томонидан пенсиялар миқдорининг ҳар ишни бир неча марта ошириб борилаёттани ҳам соойиша кексалыни таъминлашга мустаҳкам асос бўлмоди. Кексаларимизнинг дам олиш, саломатлигини тиклаш, тиббий хизматдан фойдаланиши ва бошқа ҳукуклари Конституциянамда ҳамда ҳукукий ҳуҗатларда ўз ифодасини топган. Фарҳийлар бу ҳукуклардан унумли фойдаланиб келишишади. Шунингдек, Президентимизнинг ташаббуси билан юртимизда қариларимизнинг тинч-фаровон ҳаёт кечиришилари учун қатор ишлар қилинди ва бу ҳайрли ишлар давом этириялди.

Ўз набатиди, нуроний отаҳоналаримиз ҳам бундай ғамхўрларга жавобан ўзларининг кўнгиллик таҳжигаларини Ватанингиз развани, ҳалқимиз фарсовонлиги йўлга сарфлашти. Пенсия ёшига етган бўлса ҳам, ёшлар билан бир сағда меҳнат ва икод киляёттандан бундай фахрийларимиздан ҳар қанча ибрат олсан арзиди.

М.МАХМУДОВ,

Марғилон шаҳар «Йўрмадўз» маҳалласи «Нуроний» жамоатчилик маркази раиси

Табиатнинг йўриғи бошқа. Фасларига қараб, икким алмашиниб турвареди. Болалигимизда ҳайратта соглан нарсалар ёшнимиз ўтган сари шунчаки оддий ҳолга айланиб бораверади. Оила, маҳалла, жамиятнинг иккими эса ҳар биримизнинг ҳаёт йўлларимиз билан боғлиқ.

Бир аёл билан ҳамсұхбат бўлиб қолдим. Қўрнишидан кайфияти жуда ємон эди. Қандайdir алам қалбини тиранаёттани, ким биландир ҳаёлан тортишадиган шундукқуна кўриниш таруди.

Бироз сухбатлашганимиздан сўнг у бирданияга «ёрилиб» колди.

— Уйга боргим келмай ўтирибман... Яна жанжал, яна энргин қилиқлари... етишмовчилик... Турмуш курганимга 9 ишл бўлди. З нафар фарзандим бор. Бир ёстиқка шунча ишл бўйи кўйиб, эриминг феълига хеч тушунолмайман. 99 физ гапи ёғлон. Нима қилишга ҳайронман...

Унинг гапидан ўйланаб қолдим. «Нима қилиш, Яратган берган табиат, кусур, буни ўзгаририб бўлармиди...» дейман. Кейин аёлнинг кўнглига ҳам «кўл солиб» кўрдим:

— Эрингизни ҳадеб тергайверсангиз керак-да, — кўлган бўлдим. — Кўп ҳолларда турмуш ўтрокининг гап қавлаштиришидан безор бўлган эр ё хотин асабни кўзгайдиган ҳақиқатдан кўра юмшокроқ килиб ёғлон гапириши маъқул кўради. Баъзи ҳолларда бенфа рост гандан фойдади бўлса, ёғлон зиён қилимайди, дейшиади... Чиндан ҳам, айтайлик, жар ёқасиди турган оиласи асрар қолиши учун ёғлон гапириш гуноҳмикан? Менимчам, бунинг ємон ери йўк, болаларни тирик этим бўлиб қолишидан асрасин!

Аёлнинг юзи янада жиддийлашди, айтодид мунозара киришти:

— Тўғри, айрим кезларда шунака бўлиши ҳам мумкин, яни оиласи асрар қолнилади. Аммо... Бизда аксина, унинг бу қилиги оиласининг емирилишига олиб келяпти... Рўзгорда фойдасидан кўра зиёд ортиқча сикилиш асорати, дейшиади. Гапни айлантириб-айлантириб орғир, нуктасини топдим.

Онаси иккى ўғил билан оиласидан ажрашишибди. Ўшанда у б ёшда экан. Кейин аёл бошқа қишига турмушга чиқибди. Уйат ода баджаҳ, ароқкўр экан. «Отам ўйдагида дастурхон атрофида миқэтмай ўтирадик. Укамни билмадиму, ундан куркчанимиз, менинг юрагим дирдир титради. 14-15 ўшмидан одамларнинг участкасида фишият кўпиди. Унга ўтигай олиб келиб берадирм. Факат бир марта кўрган гиштиминг пулуга кўлга тақдиган соат сотиб олдим. Буни билиб қолган ўтат: «Сен ҳали ўзбонимча бўлдунгни?» деб юзимга тарсаки тортиб юборди. Ҳатто яхшигина калтаклади ҳам. Ўша тарсакининг аччиғи ҳали ҳам ўзидим кетгани йўк. Ўтай отам кўлпидиги не-не орзулади билан олан соатимни енич олиб, тошга урганча мажалаб ташлади. Оғрикда онамга бирорназар ташладим, кўзларидан шашқатор ўш ёкяпти-ю, менни зридан ажрахишига юраги дөв бермаяти. Авваллари ҳам бир неча марта бизнинг орамизга тубиши, аёвсиз калтак, тепкилар еган оизоримнинг аччиқ қисматига ўшанда ийлай-ийлай лаънатлар айтганим. Лекин менинг ўтимни соат миллиарни тўхтата олганинг йўк. Ҳозир 42 ўшдаман. Хотиним ҳамширда бўлиб ишлайди, 4 нафар фарзандим бор. Ўғлимнинг бўйи меникидан баланд. Үн яхшиими, ємонни, ўтавераркан. Ҳозир ўша ўтат оиласи қишилганинг катта мулласи. Ўтай укаларим билан ахилмиз, онам табиатан кўрс аёл бўлган билан болаларни мөрхабон эди, уларни бизга оқибати килиб тарбиялади. Мен ва умакининг ўтайдигини асло сезидиришмайди. Лекин инсон юрагидаги жароҳат биланси экан. ўт отам бўлганда, бундай кильмасмиди! Билмадим... Ҷабаридан ўз отам бўлганни учун ишни ўтиборармидим... Чунки бўйим тенги ўғлимни ўришаман, тергайман, дўй ураман. Кези келгандан, шўхлиги ҳаддан ошганда, тарсаки тортиб юборган кунларим ҳам бўлган. Ҳарбай айланниб келиб: «Дада, ўндайми? Дада, бундайми?» деб атрофимда парвона бўлади. Шунда ўзим килган ишдан узилб кетаман. Ўғлимнинг кўзига тик қарай олмайман. Яхшими, ємонни, ҳар ким ўз ота-онаси бағрида бўлсун экан.

Унинг кўзлари намланганини кўриб, мен ҳам алланечук бўлиб кетгандим ўшанда.

Аёла бир ишрат бўлар, деган умидда бу воқеенда унга айтиб бердим. У бир сўз демади. Лекин чукур ўйга толди. Балки дилбандларини ўтат ота ёнида кетгандир. Ҳар холда, ўйда бир талай кумушлари кутиб турганини айтиб, шахдам одимлаб кетди. Ажабмас, бу шахдам «барча азоб-укубатлар вактичча, бола-

тегади. Аллоҳдан инсоф тилайверинг, эрингиз зора инсоға келиб қолса...

Ана шу сұхбат сабаб ўтган иши шифонхода бўлиб ўтган воқеа ёдимга тушди. Қариндошлардан бирин бетоб бўлиб кўлган экан, ҳол сўраб бордим. У киши ўзи билан бир хонада ётган шеригига менинг «таврифим»ни келтирган чоги, салом-алиқдан кейиноқ, бир гап айтиб колди:

— Сингил, ҳар бир маколангизда одамларин, ота-оналарни ҳушёёрликка чакиринг, ўзларини ўйлаб, болаларининг руҳини ўлдириб, ахрашиб кетишавермасин. Бунинг товонини нафакат ўзлари, балки бегужо, фарзандлари, ҳатто наабирларидан ташлаши, шунни унтишмасин!

Сұхбатдошманинг нега бундай деяётганини англлаш учун унинг гапларини эътибор билан тинглаша тушдим.

Унинг айтишича, ҳали ёш бўлишига қарамада, «давление» дардига мубтало бўлибди. Қизик, эндиғина киркка қараб кетаёттани қишига бу дард намунча эрта ўнтишмаси? Уни нима қийнайди экан? Ахир касалларик аксарият ҳолларда ҳаддан зиёд ортиқча сикилиш асорати, дейшиади. Гапни айлантириб-айлантириб орғир, нуктасини топдим.

Онаси иккى ўғил билан оиласидан ажрашишибди. Ўшанда у б ёшда экан. Кейин аёл бошқа қишига турмушга чиқибди. Уйат ода баджаҳ, ароқкўр экан. Кейин ҳаёт кирип келиб ҳотинини калтаклаганига ишонмайсиз ҳам. Бир карасангиз, набиралинин етаклаб дўйондан чиқиб келадиган, бирга касалсангиз, ариқ ёқалан ҳолидағиди.

— Хайрихоннинг худога айтгани бор экан, эрнин қайтиб берди, — дейшиади у тенги аёллар. — Наби ака унга шунака ҳам мөрхабон билди қолмасайди, деб чиқирибди. Йўк, бирни дуҳтирилкка ўқиди, бирни ўқитувчи... Кизлар ҳам яхших оиласидан келиб ўйлайди. Ўнасины кўриб кизини ол», дейшиганда, Хайрихоннинг сабрлиларига, ўйдаган топлашларни кўнглига олиб, чиқармаганнан ҳамма биларди.

— Хайрихоннинг худога айтгани бор экан, эрнин қайтиб берди, — дейшиади у тенги аёллар. — Наби ака унга шунака ҳам мөрхабон билди қолмасайди, деб чиқирибди. Йўк, бирни дуҳтирилкка ўқиди, бирни ўқитувчи... Кизлар ҳам яхших оиласидан келиб ўйлайди. Ўнасины кўриб кизини ол», дейшиганда, Хайрихоннинг сабрлиларига, ўйдаган топлашларни кўнглига олиб, чиқармаганнан ҳамма биларди...

Бу воқеаларни бежиз қаламга олмадим. Донон ҳалқимиз ҳам бекорга: «Бирни кўриб фикр кил, бирни кўриб шукр» демагам. Ниятим, кимдир бундан ўзига ибрат ясаса, чигал ҳаётда бир ёрүлигик турткি топса... Илк кунларни бошлаган «Мустаҳкам оила иили» да оиласидан ҳамманинг истагидаги каби мустаҳкам бўлса, мургак қалбларга ота-онадан айроли инмас, мустаҳкам болгандан гиштадиганни ҳамманинг ишларига олиб, чиқармаганнан ҳамма биларди ўзи...

Бу воқеаларни бежиз қаламга олмадим. Донон ҳалқимиз ҳам бекорга: «Бирни кўриб фикр кил, бирни кўриб шукр» демагам. Ниятим, кимдир бундан ўзига ибрат ясаса, чигал ҳаётда бир ёрүлигик турткি топса... Илк кунларни бошлаган «Мустаҳкам оила иили» да оиласидан ҳамманинг истагидаги каби мустаҳкам бўлса, мургак қалбларга ота-онадан айроли инмас, мустаҳкам болгандан гиштадиганни ҳамманинг ишларига олиб, чиқармаганнан ҳамма биларди...

Тошкент вилоят прокуратураси жамоаси вилоят прокуратураси бўлим катта прокурори Музофар Ҳоджаевга онаси

Салиха янинг

вафот эттанилиги муносабати билан чукур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Баш прокуратураси жамоаси вилоят прокуратураси бўлим катта прокурори Музофар Ҳоджаевга онаси

Салиха янинг

вафот эттанилиги муносабати билан чукур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Баш прокуратураси жамоаси вилоят прокуратураси бўлим катта прокурори Музофар Ҳоджаевга онаси

Салиха янинг

вафот эттанилиги муносабати билан чукур таъзия билдиради.

Нуқуқ Уйнинг эркаги...

Нилуфар НИЁЗОВА,

«Нуқуқ»

париминг кувончи ва бахти ҳар не ҳолатдан устун», деган ўйи натижаси бўлса!

Бир ҳамкишлек аёлни билардим. Эри кўчадан маст ҳолда келмаган куни йўк. Ичиб келса ҳам майли-я, кела солиб хотини ва болаларни тутиб олиб, уради. Бечора аёл неча бор қўшнинг томи орқасида дилбандларини бағрига босганча кўнглини кўрсанади. Юзидағи мотамалок бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Бир ҳамкишлек аёлни билардим. Эри кўчадан маст ҳолда келмаган куни йўк. Ичиб келса ҳам майли-я, кела солиб хотини ва болаларни тутиб олиб, уради. Бечора аёл неча бор қўшнинг томи орқасида дилбандларини бағрига босганча кўнглини кўрсанади. Юзидағи мотамалок бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга шифонхода бўлиб кетган жойларни рўмилага яширганда, ҳамма биларди.

Онинг ўн беши корону бўлса, ўн беши ёрүлиши тайин. Аёлнинг эрингизнига касал шундукқуна кўнглини кўрсанади. Унга